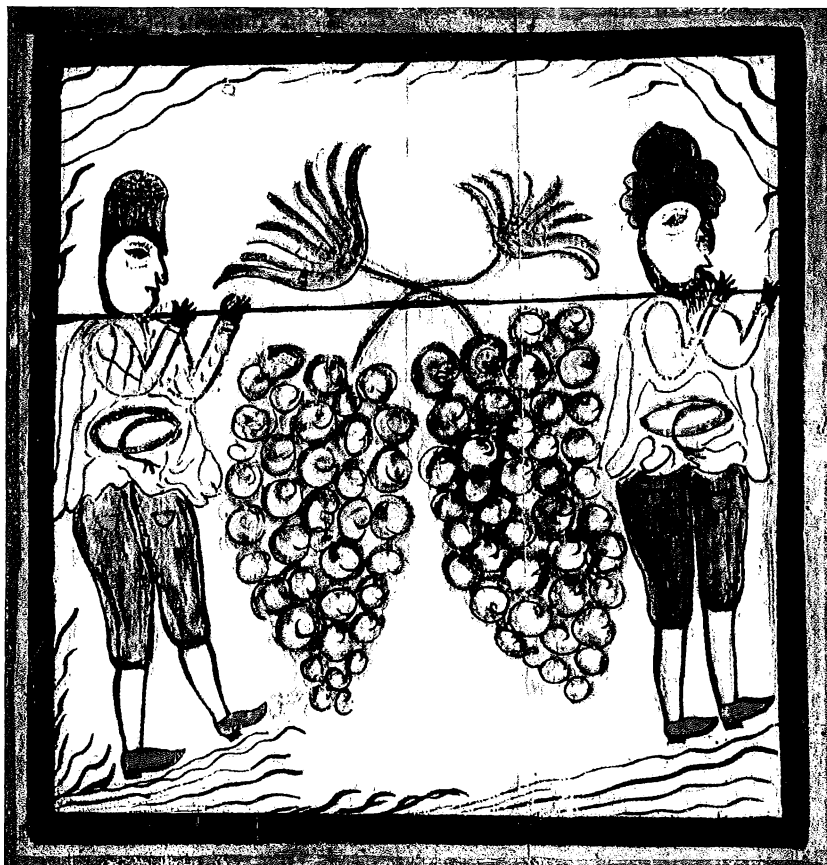

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Lompéрти templomkazetta

Huszonnegyedik évfolyam
2013. november

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Bak László: József álmai. 1Mózes 37,1–11	499
Balogh Károly: Az elrabolt leányka. 2Királyok 5,2–3	501
Müller Dezső: Jákob álma. 1Mózes 28,10–22	502
Székelly Csilla Imola: Az emberségről. 2Korinthus 4	504

Prédikációk advent nagyhetére

Csomay Árpád:

Szétszóródott menekültek. Az apostolok cselekedetei 11,19a	507
Antiókia. Az apostolok cselekedetei 11,19b	509
Csak a zsidóknak... Az apostolok cselekedetei 11,19c	512
Hirdették az Úr Jézust. Az apostolok cselekedetei 11,20	513
A titok. Az apostolok cselekedetei 11,21	515
Hit és megtérés. Az apostolok cselekedetei 11,21b	517

Prédikációk advent ünnepére

Csomay Árpád: Ébredés. Az apostolok cselekedetei 11,22–23	520
Visky János: Eljön templomába az Úr! Malakiás 3,1–4	522

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai.

A tíz szűz. Máté 25,1–13	525
--------------------------------	-----

Esztetési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat!

8. Felülről! Jakab 1,17	530
-------------------------------	-----

Prédikációsorozat a Sámuel második könyve alapján

Sebestyén László Ede:

Minden kiderül! 2Sámuel 16,1–4; 19,25–31	531
A két tanácsadó. 2Sámuel 17,1–14	532
A veszteségek üzenete. 2Sámuel 18,7–8	534
Dávid gyásza. 2Sámuel 18,19–19,5	537

A Genezáret partján

Gyököcssy Endre: Akarsz-e meggyógyulni?

V. Akarsz-e meggyógyulni magányosságodból?	540
--	-----

Alkalmi prédikáció

Temetési igehirdetés

Farkas Antal: Az idő elteltével. Dániel 4,31–32	545
---	-----

A címlapon a lompéti református templom egyik kazettája.

Fényképezte Maksay Ádám.

A hátapon Ürögdi Ferenc *Minden advent* című verse.

Vasárnapi prédikációk

Bak László
Nagybánya

József álmai

Alapige: 1Mózes 37,1–11
Bibliaolvasás: Az apostolok cselekedetei 9,10–25

I.

Nem nosztalgia miatt olvastam fel ezt az Igét, hanem azért, mert már régen beszél-nünk kellett volna az álmokról. Ma pedig ez a történet az ölünkbe hull. Hirtelen eszmél-nünk kell: – No, nemcsak a miszticizmus világa foglalkozik az álmokkal és az álomfej-téssel, de a Szentírás is, ráadásul nem egy eldugott szeparé szeánszában, hanem a család és a gyülekezet közösségében.

Gyermekkorom óta szerettem az álmokat, persze nem fejtegetni, hanem azért, mert úgy éreztem, hogy azok által valami lelki gubanc oldódik, s a nappalnak ijesztő gyűrő-dései simulnak el. Most pedig Józsefre egyáltalán nem tudok haragudni, mint ahogy testvérei, akik „egy jó szót sem tudtak hozzá szólni”

Valójában az álmokat nem lehet elválasztani az ébrenlét és a nappal eseményeitől, mint azok teszik, akik az álmat önmagáért, s csupán önmagáért vizsgálják. A Szentírás-ból itt is kiderül, hogy az álom mindig válasz valamire, testi-lelki üzemzavarok elemész-tő temetője, de gyógyító forrása is egyben. Ismétlése a múltnak, hogy tisztázza a jövőt. Az agynak és léleknek egy olyan rekesze, amelyik gyógyszerként éjjel is nyitva tart. A legnagyobb akadályok fölötti győzelem a jelenben, s a kibírhatatlan küzdelem neuro-tikus hordalékának emésztőgödre ugyancsak a jelenben. Ezzel azonban az álomnak csak az egyénben kifejtett hatásairól beszéltünk, s általában elfeledkezünk arról, hogy a múlt-ban az álomnak közösségformáló ereje volt, s ma is az kellene legyen.

A bibliai álmokról általában azt mondják, hogy azok Isten eszközei ahhoz, hogy Is-ten beavatkozzon az ember életébe. Miért is ellenkeznénk ezzel? Az álmok jótekon-y hatása egyértelműen bizonyítható mindenik bibliai történetnél, s József álmai különösen figyelemre méltók. Megfigyelhetjük, hogy soha nem szakad el az álom az ébrenlét meg-oldásra váró kérdéseitől. Ebben a történetben pedig egyenesen ráépül a meglévő családi konfliktusra, hogy abból élet és békesség szülessék.

II.

Mennyire otthon vagyunk közöttük! Otthon, mint Jákób azon a földön, amelyen apja is élt. Ez is, ahol élünk, mintha a miénk lenne, s mégis idegenné tesszük ezt a szent föl-det, amelyet anyáink, apáink születése, harca, vére és imádsága szentelt meg. Nem elég, hogy elvették, még mi is elveszjük egymástól otthonosságát. A tizenhét éves fiúkat, lá-nyokat ugyanarra neveljük, mint Jákób: – nem a tied, mért szeretnéd? Féltestvéred, gyű-löld hát! Más asszony gyermeke, ne féltsd! Csak bojtár vagy, a vagyon másé lesz. A nagy nehézségek árán végre elinduló családot szétfeszíti valami. Mi ez? Azt olvassuk, hogy: „József rossz híreket hordott róluk az apjuknak.” Még az erkölcsi válsággal küzdő lélek is érzi, hogy itt valami nincs rendben. Ha rossz hírt hordott József bátyjairól és az igaz volt, akkor sem menthető, ha pedig nem volt igaz, akkor különösen gyalázatos a

József viselkedése. Végül pedig kiderül, hogy miből táplálkozik ez a gyűlölet a testvérek szívében: „Izráel Józsefet minden fiánál jobban szerette...” Nem maradt lelkében ez a megkülönböztetés, láthatóvá teszi a tarka ruhákkal. Mennyire rossz pedagógia! Kiderül, hogy nemcsak az ifjú, az éretlen és tapasztalatlan téved és téveszt, hanem az is, akinek öreg korában születik József, és a felnőtt korú családtagok is, mert „úgy meggyűlölték, hogy egy jó szót sem tudtak hozzá szólni” Mennyire igaz és tetten érhető viselkedés! Csak a testvérek békülnének ki egymással! Csak egymással, nem az idegennel! Igazi okok, vagy csak gyanú alapján lökjük el, adjuk ki és bocsátjuk áruba vértestvéreinket, csak hogy már halottnak lássuk. Mi ez a szétfeszítő erő, család- és nemzetpusztító összeférhetlenség? Amúgy József koránál fogva is keckeckedhetett velük. Most már láthatjuk, hogy az álom ilyen és hasonló feszültségekből is táplálkozhat, ha csak Isten nem oltja meg, nem nemesíti az álmokat Szentlelke által. Amikor felkiáltanak, hogy „ott jön az álomlátó”, amikor József csak a múlt hántásait domborítja ki a rossz hír hordása és a felülkerekedés mély, alattomos vágyával, még emberi az álom. Később, amikor Isten átváltoztatja Józsefet mentőeszközzé, amikor elfordul bátyaitól, mert nem bír a viszont-látás könnyeivel, kiderül, hogy a cifra ruha prófétai palásttá lett. (Csiha Kálmán) Előbb az aratásban dolgoztak együtt, s amikor az egyik kiválni készült, majd a csillagvilágba teszi át képzelete – hisz az álom lehet pusztá képzelet is –, akkor teljesen ifjú, emberi az álom, de ahogy szétesik a család, elkezd beérni az ifjú, gyötrődik a gyászoló apa, keres a testvér, egyik éhez, a másik idegen. No, akkor változik az álom, érkezik az Isten.

Miközben a zsidók nemzetszülő álmaival foglalkoztam – mert éppen erről van itt szó –, rádöbbsenem, hogy a mi népünk életéből pontosan ezek az álmok hulltak ki. Rege a csodaszarvasról? Talán Arany János álmai közt rekedt. József álmaival az történt, hogy ezeket nemzedékről nemzedékre elmesélték, de valamikor a múltban annyira letisztultak, hogy a legkisebbek is megjegyezheték. Benne maradt a József nagyravágyása, Jákób rossz apasága, de beleköltözött Isten. Ha nincsenek álmaink a múltból és álmaink a jövőre, menthetetlenek vagyunk. Az álom pedig elő kell törjön az önzés és önemésztés börtönéből, titkos zárkák kelepceéből. Ott kell megfogannia, ahol a közös munka válik alaptémává. Együtt kell aratnunk, a kozmoszt együtt kell megvizsgálnunk ahhoz, hogy együtt tudjunk álmodni.

III.

Az álmat azután az ébredés követi. Nem hiába hangsúlyozták a kommunizmus idején a Partiumban és a Magyarországi Református Egyházban az ébredést. Mi következik az ébredés után? Sokan azt gondolják, hogy a mosakodás vagy a munka. Tévedés és meg-tévesztés. Nem, hanem az álom feldolgozása. Ebben pedig a legnehezebb az, amin Jákób fiai sem tudták túltenni magukat és itt volt szükségük Istenre. Át kell helyeznünk az ébrenlét viszonyai közé azt, ami amúgy addig nem valósulhatott meg az ébrenlét állapotában, vagyis a józan földi törvényeink és emberi viszonyaink között. Ugyanakkor ki kell takarítanunk az ébrenlét állapotából azt, ami ellen csak álmában tudott tiltakozni a lelkünk, szervezetünk, a család, a nép és közösségi lélek. Ebben nekünk is Istenre van szükségünk. Anániás szinte ébrenlégi állapotban kapja a látomást, de miután megbeszéli azt az Úrral, rögtön felébreszti azokat, akik inkább rémálmaikba burkolóztak, mintsem fölébredjenek: – íme, pandúrból próféta és apostol született. Ez az ébredés pedig úgy játszódomott le, mint minden más ébredés: – „Saul... zavarba hozta a... zsidókat, bebizon-yítva nekik, hogy Jézus a Krisztus.” (ApCsel 9,22) Csak az Isten által hozott álmokon és ébredésen át vezet az út a szabadulás felé! Ámen.

Az elrabolt leányka

Alapige: 2Királyok 5,2–3

Bibliailvasás: Máté 6,25–34

A nagy ország – Szíria – katonái gyakran bementek a kicsi Izráel földjére és raboltak. Vittek, amit találtak, mozgatható, hasznos tárgyakat, állatokat s még embereket is, akiket eladtak Szíriában rabszolgának.

Az 2Királyok 5. részében találkozunk egy emberrablás esetével. Ez alkalommal egy kisleányt vittek el fogolyként. A kis fogoly nemsokára a rabszolgapiacon volt, ahol megjelent egy előkelő ruházatú asszony s megvásárolta a leánykát. Ez az előkelő asszony egy nagy úrnak, a szíriai seregek vezérének, Naámánnak volt a felesége. Mikor a fővezér hazaérkezett és meglátta a kis rabszolgát, nem örvendett, hogy egy idegen személy került a házukba, de a családi békesség kedvéért hagyta, hogy legyen meg a feleség akaratára.

A kis rabszolgaleány észrevette, hogy gazdái szomorúak, valami nincs rendben. Csak később jött rá, hogy mi a szomorúság oka. Az, hogy a gazdája poklos, gyógyíthatatlan beteg. Abban az időben az úrnő és a szolgáló nemigen társalogtak, csak arról esett szó, hogy a szolgáló mit dolgozzon. Az Írás tudósítása szerint, most más helyzet alakult ki. Az úrnő elbeszélgetett a szolgálóval. A leányka elmondta, hogy van Izráelben egy csodálatos ember – Isten embere –, azaz egy próféta, Elizeus, aki az Urat szolgálja és sokakon segített. Ha találkozna vele az ő gazdája, bizonyosan meggyógyulna, mert Izráel Istene olyan hatalmas, hogy prófétái által csodákat tesz, gyógyít és megmutatja sok esetben az Ő hatalmát.

Igazán elgondolkoztató, hogy ez a leányka bizonyosságot tett Istenről idegen országban, idegen emberek között. Honnan tudott ő az Úrról, s annak hatalmas dolgairól?

Bizonyosan a családjában, szüleitől hallott Isten hatalmas dolgairól, s amit otthon hallott, azt magával vitte szívében, még a fogságba is.

Vajon a mi gyermekeink mit hallnak otthon? Hallják-e Isten dolgait, segítségét és megtartó hatalmát? Látják-e a szülőket imádkozni, az Úr nevét segítségül hívni? Olyan mélyen belegyökerezik szívükbe a hit, hogy azt egy életre magukkal viszik? S alkalmadtán bizonyosságot tesznek a seregek Uráról? Felettébb nagy kérdés ez!

Egy iskolában a tanár káromkodni hallott egy gyermeket. Megkérdezte tőle: fiam, te kitől tanultál ilyen beszédet? Édesapámtól, felelte a gyermek. Milyen szomorú, ha egy gyermek Isten dicsőítése helyett Isten káromlását tanulja meg otthon.

A rabszolgalány úrnője, Naámán felesége elmondta férjének, hogy mit mondott a kis rabszolgaleány. Naámán, a beteg poklos ember nem vetette meg a hallott beszédet, nem legyintett egyet, mondván, hogy ez gyermekbeszéd. Komolyan vette azt, és a diplomácia útjára lépve, eljutott Elizeushoz. A próféta szava szerint meg kellett fürödni a Jordánban. Előbb nem akar, gondolkodik, haza akar menni, de a szolgálói rábeszélnek, hogy teljesítse a próféta szavát. Aztán megfürdik és meggyógyul. Ismerjük a történetet. Íme, ismét előtérbe kerülnek a szolgák. A büszke katonatiszt szívét beszédükkel annyira meglágyítják, hogy teljesíti az Elizeus utasítását. Ezek a kísérek Naámán szolgálatában állottak emberi oldalról nézve, de tulajdonképpen Isten volt a gazdájuk, neki szolgáltak anélkül, hogy tudtak volna róla.

Régi időkben a rabszolgák, a szolgák lekezelt emberek voltak. Ma is vannak lenézett, szegény sorsú emberek, akiknek szavára nem sokat adnak a gazdagabbak, a hatal-

masok. Pedig nem jól van ez így. Isten a szegényebb embereket, betegeket, rongyos ruhában járó, hajléktalan embertársaink által is adhat kijelentést számunkra. És a fentebb említettek felkiáltójelek világunkban. Arra figyelmeztetnek, hogy mi is lehetnénk szolgák, éhezők, rongyosak, szegények. Ha nekünk Isten más sorsot adott, áldjuk szent nevét, s hirdessük nagyságos dolgait. Mondjuk el, miként segített meg minket. Sok a beteg ma is, mondjuk a szolgálóleánykával, a Naámán szolgálival, hogy ma is van segítség Istennél. Akik pedig hozzá mennek, meg nem szégyenülnek, „vígán mennek el előle a kérő szegények...”

Ne nézzünk le senkit, sem szolgát, sem szabadot. Isten egymásra nézve teremtett minket. Segítsünk, ahol tudunk. Lépünk a rabszolgaeányka nyomába. Hirdessük, hogy Istennél van gyógyulás és szabadítás. Legyünk gyógyítója a „nagyon beteg világnak”! Ámen.

Müller Dezső

ny. lelkipásztor

Lázári

Jákób álma

Alapige: 1Mózes 28,10–22

Bibliaolvasás: 1Mózes 35,1–7

Jeruzsálem külvárosában a figyelmes utazó egy 2–3 hektárnyi füves terület közepén Jákób létráját szemlélheti. Ez a vasbetonból készült gigászi lépcsőzet az ég felé tart. Ennek az ótestamentumi ihletettségű emlékműnek az az érdekessége, hogy a lépcső fokait hegyesszögre képezték ki és az oszlopot fordítva állították fel, tehát úgy, hogy alulról nem lehet feljutni a tetejére. Ily módon a virgonc gyermekek sem tudnak ezen a veszélyes lépcsőn felmászni. Eme különös építménynek szilaj köze van a felolvasott történethez: a földről nem lehet a mennybe jutni, de a mennyből út vezet a földre.

I.

Jákób a tékozló fiúhoz hasonlóan elhagyta az atyai házat, és mint hontalan, magára maradt vándor áll előttünk. Tulajdonképpen Ézsau elől menekül, bizonyára fáradt, mert mögötte 90 kilométernyi út van, előtte pedig 800 kilométer.

Jákób útja Beérsébából Hárán felé vezet. Amikor elérkezett egy Lúz nevű település közelébe, váratlanul rászakadt a csillagtalan éj fekete subája, s ő arra kényszerült, hogy egy követ helyezve feje alá, lefeküdjön a puszta földre. Semmi sem fejezhetné ki találóbban az ember tehetetlenségét, mint az az állapot, amelyben Jákobot magunk előtt látjuk. A szabad ég alatt fekszik, kő a vánkosa, s tehetetlenségbe ringatja az álom. Ez volt az az állapot, amelyben Bétel Istene Jákób elé tárhatta terveit magára és utódjára vonatkozólag. Az álomban látott létra teteje az égig ért. Közlekedési lehetőségét képezett az ég és a föld között! „...ímé, az Istennek angyalai amint fel- és alájárnak vala azon.” (1Móz 28,12) Krisztus Nátánélhez intézett szavai is Jákób csodálatos látomására vonatkoznak: „Bizony, bizony mondom néktek: Mostantól fogva meglátjátok a megnyílt eget, és az Isten angyalait, amint felszállnak és leszállnak az ember Fiára.” (Jn 1,52)

Jákób számára nem is az égig érő létra érdekes, hanem az, hogy annak tetején megjelenik az Úr, aki kijelenti magát, hogy Ő őseinek Istene, és beszél hozzá.

Legelőször azt ígéri, hogy ezt a földet neki és utódainak adja. Akkortájt az anyaméh gyümölcse mellett a termőföld gyümölcse jelentette Isten páratlan ajándékát és áldását.

Isten nekünk, az ő egyháza népének szintén örökségbe adta azt a földet, amelyet ő maga kötött össze a mennyel. Legyünk örökké hálásak érte!

A második ígéret arra vonatkozik, hogy Jákob utódai terjeszkedni fognak a lakott földön a szélrőzsa minden irányába. Végeredményben akkor teljeseedik be ez a csodálatos ígéret, amikor húsz év múlva hazatér népes családjával, szolgálival és temérdek háziállatával.

Legvégül Isten még egy ígéretet ad, amelyre Jákobnak szintén nagy szüksége van: „veled vagyok, hogy megőrizzelek téged, valahova mész”

II.

Amikor Jákob fölserkent álmából, nem intette le különös álmát, hanem egészen komolyan vette azt. Keleti felfogás szerint Isten jelenléte emésztő tűz. Őt csak földre borulva, behunyt szemmel, önvédelemmel lehet elhordozni. Ha valaki véletlenül találkozik Vele, s nyitott szemmel belenéz tündöklő arcába, úgy jár, mint mikor egy óriási benzintartály felrobban. Jákob, mikor a pusztában elfáradva lehajtotta fejét, nem tudta, hogy Isten ott van vele; csak reggel tudta meg, mikor visszagondolt szent álmára, amelyben csodás vigasztalások és ígéretek rejtőztek. Ekkor borzongott meg, s kiáltott fel szívszakadva így: „Mily rettenetes ez a hely...” „Bizonyára az Úr van e helyen, és én nem tudtam.”

Saulus, a büszke farizeus, amikor a damaszkuszi úton a mennyei fény hatására hirtelen lezuhant lováról és megvakult, nem tudta, hogy mi történik vele, s hogy ki szólítja ilyenképp: „Saul, Saul, mit kergetsz engem? Kicsoda vagy, Uram?” (ApCsel 9,4–5)

Keresztyén testvéreim, az a legrettenetesebb a mi életünkben, hogy megjelent e földön a megváltás, a gyógyítás és az örök szeretet, és mi nem tudjuk azt. De hát nem tudták azok sem, akik ezelőtt 2000 esztendővel Galileában és Jeruzsálemben földi testben látták az Urat. Nemcsak, hogy nem látták meg benne az Urat, hanem azt hirdették, hogy Ő Istennek a legádázabb ellensége.

III.

Jákobot a különös álom hálára ösztönözte. Már pitymallatkor felébredt és azt a követ, amelyen fejét pihentette oszlopul (oltárul) állítja fel. Ugyanakkor megszentelésképpen olajat is önt annak tetejére. A felállított kő olyan emlékoszloppá válik, amelynél Jákob áldozatot mutat be az Úrnak a későbbiek folyamán.

Végül pedig elnevezi Lúzt Béthélnak, Isten házának. És fogadalmat tesz, ha Isten vele marad, és megőrzi az úton, akkor békességben tér vissza apja házába, és mindörökké az Úr lesz az Istene.

Isten cselekedetei mindenkit hálára sarkallhatnak. És mindenkivel történhet olyasmi, amiért hálát adhat.

Egy keresztyén ember mindig telve volt köszönettel és dicsérettel Isten iránt. A gyülekezetben elhangzott imádságai mindig így kezdődtek: „Hálát adok neked, Uram!” Egyik este a bibliaórán felkötött karral jelent meg. Megvágta a karját egy éles gép, mégpedig olyan mélyen, hogy az eret is érte. Elég súlyos volt a sebe. A lelkekben felvetődött a kérdés: vajon ma is hálaadással kezdi meg imádságát? „Hálát adok Neked, Uram, hogy az öt ujjam ép és sértetlen maradt a kezemen, és megvédtél a még nagyobb bajtól kegyelmesen” – kezdte meg az imáját, amelyet könnyes szemekkel hallgattak sokan.

Keresztyén testvéreim, legyetek ti is háládatosak! A zsoltáros is erre buzdít benneteket: „Menjetek be az ő kapuin hálaadással, tornácaiba dicsérekkel; adjatok hálákat

néki, áldjátok az ő nevét! Mert jó az Úr, örökkévaló az ő kegyelme, és nemzedékről nemzedékre való az ő hűsége!” (Zsolt 100,4–5) Ámen.

Székely Csilla Imola

Oláhdellő

Az emberségről

Alapige: 2Korinthus 4

Bibliailvasás: Filemon 4,11b–13

Különálló, csodálatos világok vagyunk – egyenként mindannyian. Kerek egészek. Emberek.

De nem elég emberre születni! Van valami, ami az embert emberré teszi. Ezen töprengtem, és azon, hogy mit jelent az emberség.

Emberségünk azt jelenti, hogy elfogadjuk önmagunkat. Hogy átlépünk a múlton azért, hogy a jelenben élhessünk. Hogy örülni tudjunk a jelennek. A múlt tud fájni és képes megkötözni. Átlépünk azon, amit elrontottunk, a haragunkon, a jogos sértődéseinken.

Emberségünk azt jelenti, hogy erőnket a jóra használjuk. Érzelmünket kifejezzük – a dicséretet, amit a másik ember megérdemel, nem hallgatjuk el. Tudjuk értelmezni társaink közléseit, tudjuk kezelni indulatainkat. Ez az emberség.

És józanság – amellyel döntéseket hozunk, és döntéseink következményeiért felelősséget vállalunk.

Emberségünk azt jelenti, hogy bízunk saját tapasztalatainkban és tanulunk belőlük.

Nem úgy viselkedünk, ahogy elvárják, gondolkodásunkat nem akárki véleményéhez igazítjuk, hanem ahhoz, Aki maga az Igazság.

Emberségünk azt jelenti, hogy nem alakoskodunk, nem teszünk álarcokat, nem személyeskedünk, nem nyereszskedünk, nem csapjuk be magunkat és egymást. Eredetiek vagyunk és egyéniek. Nem kell mások ötleteit utánoznunk, mert nekünk is megvannak a mieink – mindenkinek a sajátja.

Emberségünk azt jelenti, hogy saját magunkkal harmóniában élünk. Nem marcangoljuk, nem emésztjük magunkat, hanem bánkódunk és meg tudunk bocsátani magunknak. Bízunk az Atyában, aki bízik bennünk.

Úgy éljük meg saját vágyainkat, ösztöneinket, hogy közben nem tiporjuk egymást, nem használjuk ki, nem alázzuk meg a másikat.

Úgy alkalmazkodunk a másikhoz, hogy közben mindketten kerek egészek maradunk. Nem használjuk a másik embert mankónak, szolgának, anyapótléknak, automatának, hanem társnak, egyenlő félnek. Kellenek a másik ember hibái is, nemcsak a szolgálata, pénze, főztje, ereje, társasága, a szeretete kell. De kell a gyengesége is, a könnyei, a hiányai, a neki való szolgálat is. Mindez benne van a csomagban. A szolgálat is, nemcsak a kiszolgálás. Ez: ő, mindenestől. Ösztönökkel, igényekkel. Ő, aki elfogad téged ösztönöiddel, igényeiddel együtt. Elfogadók és elfogadottak.

Mindenkinek van egy története. Ugyanezt a napot éljük mind – mégis mindenki egészen másképpen. Harmónia van mégis benne. Ha kegyelemként értelmezed, kegyelem a mai nap, ha kihívásként értelmezed – kihívás, ha büntetésként értelmezed – büntetés. Benned dől el. Van, aki ajándékként kapja az öregkort, van, aki büntetésként.

Fogadd el a történetedet és hozd ki belőle a lehető legtöbbet! Felelős vagy a történetedért. Történnek tőled független események, sok életedben a meglepetés, de még több a jól belátható következmény, a kiszámítható végzet.

Emberségünk azt jelenti, hogy szabadon döntünk. Kényszerhelyzetekben is szabadon. Azért is nagy a felelősség, mert te vagy életed menedzsere. A vezérigazgató. Írod saját történetedet, amikor bízol Istenben – vagy amikor nem bízol. Amikor hallgatsz a saját megérzéseidre – és amikor nem hallgatsz. A főszereplő is te vagy, és ez nagyobb szerep, mint egy hollywoodi film főszerepe. Ráadásul élő adásban vagy. Nincs főpróba, nem lehet vágni. Kihívások vannak ebben a történetben, de mindenre lesz erőd a Krisztusban, aki téged megerősít. Meg fog erősíteni.

Az emberség azt jelenti, hogy tudod kezelni az erőtlenséget, a magányt, a kríziseidet, a kapcsolataidat, az érzelmeidet. Emberséged azt jelenti, hogy áldás vagy mások életén. Hogy jelenléted jó, és nem büntetés vagy átok.

Emberséged azt jelenti, hogy pontosan tudod: semmivel sem vagy értékesebb, mint a melletted ülő, a veled élő – mint ahogy ő sem értékesebb nálad. De nem is értéktelenebb. Isten előtt a miniszterelnöknek sincs nagyobb tisztelete, sem előkelőbb helye, fogadtatása, mint neked.

Közben tudod, hogy szükség van rád, mert nélküled nem ugyanaz a közösség, a család, nem ugyanaz a világ, mint veled!

Emberséged azt jelenti, hogy egyszer használatos perceidet nem vitákra és konfliktusokra pazarolod, hanem úgy használod ki, hogy közben nem használsz ki senkit és nem engeded, hogy kihasználjanak. Hogy kapcsolataidat is építed és ápolod – nem pedig a házádat. Az úgymond „elbomol” Hogy tiszteled apádat, anyádat, gyermekedet, sőt tiszteled saját magadat – és Istenedet, akitől mindezek vannak.

Emberséged azt jelenti, hogy szavaidat hiszed is, éled is, nemcsak beledobálsz azokat a világba. Mert tudod, hogy erősek, és valósággá válnak.

Emberséged az, amit hozzáteszel a világhoz – és vagy igazabbá, vagy elviselhetőbbé, hazuggá, kiábrándítóvá teszed azt.

Emberséged azt is jelenti, hogy sebezhető vagy. Emberséged hibákat is jelent.

Az élet nem viták, nem harag, nem egymás lenézésnek percei – hanem hálaadás. Nem szép vagy könnyű, hanem áldott. Ennek kellene lennie. Az emberség feladat is, hogy megvalósítsd!

Emberségünk azt jelenti, hogy hazudunk, pedig tudnánk nem hazudni. Emberségünk döntéseket jelent.

Eszünk és iszunk – de nem csak kedvtelésből. Nem tudnánk nem enni-inni.

Emberségünk időiséget jelent. Rabjai vagyunk az időnek. Volt pillanat azelőtt, hogy léteztünk volna, létünk előtt volt nemlétünk. Most pedig vagyunk. Azt mondhatod, hogy MOST. Meg azt, hogy tegnap. És mindjárt. Meg MOST. És ez már egy harmadik MOST. Az angyalok nem tudják ezt mondani. Az örökkévalóságban csak mindörökké van. És öröktől fogva.

Mégiscsak gyönyörű ez, hogy változik az idő és benne változunk mi is. Nem csak lebegünk szellemként, lélekként – de érezzük, hogy súlyunk van. Érzünk, és ez akkor is szép, ha időnként fáj. A fájások között pedig boldogít az érzékelés. A szél érinti bőrünket, színek tükröződnek szemeinkben. És ez annyira szép.

Fáradunk – és titokzatosan mindig visszatér erőnk. Mert testünk van. És ez a test gyönyörök forrása.

Találkozunk. Köszönünk. Beszélgetünk. Viccelünk.

Milyen lenne enni – noha nem vagy éhes?

Elesni – és nem fájna semmi?! Mert semmit nem éreznél.

Csak látszólag inni – mert nem vagy szomjas.

Mennyire tudnál bárminek örülni, ha előre tudnád, hogy mindig minden sikerül?!

Harcolni – de nincs tétje?! Milyen lenne?

Egy hosszú, nehéz nap után hazatérsz, megeteted az állatokat, leülsz, sajgó lábaidat kinyújtóztatod – fáradt vagy, de elégedett. Még boldog is. Mert VAGY.

Lenni. Bepiszkolódni, megbetegedni – ezt jelenti az emberségünk. És vágyakozást a tiszta víz, a kenyér, a bor után, egy finom vasárnapi báránysült után. A kedvesed után.

Emberségünk csoda. Irigyelnek minket az angyalok!

Nem lehet mindent tudni emberként – de sejteni lehet. Nem látni, de érezni a valóságot, az Isten közelségét. Nem látni mindent, de hinni!

Jajgatni és énekelni. Egyetérteni. Imádkozni és áment mondani. Megnyugodni. Hibáztatni és megbánni. Elfáradni és megpihenni. Aggódásokat párnára hajtani. Lelkesedni. Szeretni! Nagyon szeretni.

Bűnösnek lenni. De szeretni. És szeretve lenni. Ölelni.

Elesni, sírni. Anya ölébe kucorodni. Néha fáj. De gyönyörű.

Gyereket nemzeni. Játsszani. Nevelni. Gondolkodni. Tanulni. Apát-anyát tisztelni. Hálát adni. Kacagni!

Fázni, azután megmelegedni. Aludni, álmodni. Ünnepelni. Elbúcsúzni. Egyedül maradni, de bízni. Gyermeknek maradni. Élni az életet, mert ez az élet. Mi pedig menekülünk és szeretnénk megúszni könnyen, kényelmesen – és közben nem éljük át. A sebek, amiket biciklizni tanulás közben szereztünk, nem fájnak már.

Gyermekeként más vigyázott ránk. Nem volt a világról véleményünk. Nem voltak még szokásaink, nem tudtunk egy helyben maradni, szaladgáltunk, grimaszkodtunk, árulkodtunk, és sok barátunk volt. Én így emlékszem a gyerekségemre. És nekiszaladtunk a világnak. Meghódítottunk belőle egy darabot. Kiszolgáltattottakká váltunk, terveinket gyakran elhajlították a körülmények. Megismerkedtünk a kudarcokkal is.

De emberségünk megváltottság is. Tudtuk az Istent magunk körül. Fontos ez, engedni megtörténni a gondviselést, az életet, a megváltottságunkat.

Emberségünk mindezek a történetek, amelyekben egyre fejlődünk. Féltünk is, ahogy élők félnek a haláltól. Félni, de engedni megtörténni. Győzni és veszíteni. Változni minden pillanatban. Fájni, de tudni, hogy a fájdalomnak csak jelene van. Azután meghalni. Hazatérni.

Mégis, ami történt velünk, amit megéltünk – az emberségünk –, gyönyörűség. Atyánk ajándékul adta. Igen, emberségünk: ajándék.

Áldott legyen Az, aki minket emberré tett, és aki érettünk maga is emberré lett. Ámen.

Prédikációk advent nagyhetére

Csomay Árpád
Biharszentjános

Szétszóródott menekültek

Alapige: Az apostolok cselekedetei 11,19a

Jeruzsálemből Antiókiába

Az antiókiai gyülekezet története tulajdonképpen Jeruzsálemben kezdődött. Jeruzsálemben elkezdődött a Jézus Krisztus követőinek az üldözése. Az első áldozat István volt. Erről az ApCsel 6. és 7. részében olvashatunk. István hellén volt és a diszpóra zsidósághoz, a szórványban levő zsidósághoz tartozott. A hellenista görögül beszélő, ill. görög módra élő személy. Ez a megnevezés a szórványban élő zsidókra vonatkozik, akik a héberektől eltérően szívesen beszéltek egymás között görögül és a Bibliát is görögül olvasták. (Septuaginta – Hetvenes fordítás) A hellenizmus Nagy Sándor hódításától (Kr. e. 336–323) a Római Birodalom kiépüléséig (Kr. e. 30) tart.

A szórványban élő zsidók eljutottak a Jézus Krisztusban való hitre. Ezek a hellenisták voltak az elsők, akik a jeruzsálemi gyülekezetet alkották. Ők szakítottak a zsidó hagyományokkal. Istvánt vádolva így szólnak: *Hallottuk őt káromló beszédeket szólni Mózes ellen és az Isten ellen.* (ApCsel 6,11) Majd pedig ezt mondják: *Ez az ember nem szűnik meg káromló beszédeket szólni e szent hely ellen és a törvény ellen. Mert hallottuk, amint azt mondá, hogy az a názáreti Jézus ezt a helyet elrontja, és megváltoztatja a ceremóniákat, melyeket adott nekünk Mózes.* (ApCsel 6,13–14) A jeruzsálemi zsidók nagy ellenszenvvel voltak a hellénekkal szemben. Ugyanis a zsidók öntudata hatalmasan nagy volt, és elszakadni a zsidó szokásoktól, a zsidó erkölcsöktől, bizony mindig botrányt jelentett. Ezért Istvánnak bűnhődnie kellett.

Milyen sok megcsontosodott ember van ma is a gyülekezetekben, akik beleszületnek a református vallásba, egyházba. Büszkélkednek, hogy az őseik reformátusok voltak és sok nemzedékre visszamenőleg bizonygatják ezt. Aztán azzal dicsekednek, hogy templomba járó emberek, és hordozzák az egyház terheit. Ám hiányzik életükből a szent tűz, a megtérés, a megszentelődés. Ha valami jobbat és szebbet akar valaki, rögtön visszakoznak: jól van ez így! Apáink és nagyapáink is így csinálták! Miért kell ezen változtatni?! És marad az egyház a maga megcsontosodott valóságában. Fontosabbak a régi szokások, a hagyományok az Isten Igéjénél, amelyek megtérésre, megszentelődésre hívnak minden embert. Bizony ezen a bűnbánati héten ezt a mulasztást is az Úr elé kell vinnünk. Mármint azt, hogy szokásból járunk a templomba, hagyjuk, hogy a pap imádkozzék, de mi nem merünk hangosan megszólalni. Isten őrizz! Az már baptista vonás! A pap dolga, hogy imádkozzék! A gyülekezet pedig belealszik a prédikációba, az imába és ...a lelki halálba. Aki pedig mást szeretne, aki Isten Lelkével megteljesedve szeretne megújulást munkálni szolgálataival a gyülekezetben, az úgy jár, mint István. Ellehetetlenítik, megrágalmazzák, befeketítik. Mit prédikál mindig a megtérésről? – kérdik sokan, akik a régi életet, az őember életét élik. Miért kell megújulni? Hát nem jól van így? Ezt már megszoktuk, mit kell ezen változtatni? Sajnos nem veszik észre, hogy Isten munkáját nem lehet semmissé tenni. Gátolni lehet, de megsemmisíteni nem!

A hellenisták is eltértek a megcsontosodott mózesi szokásoktól. Ők Jézusra figyeltek és komolyan megélték az Igét. Ezért kezdték el üldözni őket, miképpen ma is azokat,

akik a régi megcsontosodott szokások helyett Jézus tanítására figyelnek, és akik azt élik meg. Nem kellene inkább bűnbánattal megvallani mulasztásainkat és alázattal bőjtölni és imádkozni, hogy egyre több ember az Úr Jézust kövesse és ne emberek előtt hajlongjanak? A földi hatalmasságokat többre becstülük manapság, mint az Úr Jézust. Legyenek azok világiak, vagy egyháziak. Aki pedig bőjtölésre, imádkozásra és megtérésre hív, azt kiközösítik, ellehetetlenítik és gyalázzák... Sajnos!

Az üldözés nyomán minden irányba szétszóródtak a keresztyének. Otthagyják Jeruzsálemet, mert jobban szeretik az Úr Jézust, mint a földi hatalmasságokat. Szétszóródnak a világ minden részébe.

Ám Isten sokszor még az emberi gonoszságot is jóra fordítja. Isten sokszor az emberi rosszindulatot is felhasználja, hogy tervét megvalósítsa. Emlékezz csak Józsefre. Testvérei kútba dobták, majd eladták. Apjának azt mondták, hogy vadállatok szaggatták szét... És Isten nagy emberré tette a Fáraó házába és még a gonosz testvéreit is ő mentette meg az éhhaláltól. *Ti gonoszt gondoltatok én ellenem, de Isten azt jóra akarta fordítani* – mondta végül József a testvéreinek. S így van ez ma is!

Akkor is így történt. A zsidók üldözték a Krisztusban hívőket és ők szétszóródtak Júdeaába, Samáriába, Föníciába és Ciprus vidékére. (ApCsel 8,1 és 11,19) *Támad a nagy üldözés a jeruzsálemi gyülekezet ellen és mindnyájan eloszlának Júdeának és Samáriának tájaira, az apostolokat kivéve. A keresztyéneknek egy csoportja Antiókiába ment, mely Jeruzsálemtől több száz kilométerre északra van.*

Igy akarták szétverni a keresztyén gyülekezetet és megsemmisíteni a Jézus Krisztusban hívőket. De milyen csodálatos, hogy azt a rosszat, amit az ember eltervezett, Isten jóra akarta fordítani. A szétszéledt keresztyének mindenütt megjelentek és el kezdték hirdetni az Igét. A gonosz szándék meghiúsult. Az üldözés következtében Isten Igéje mindenhova eljutott. Széles e világra!

A szétszóródott keresztyének áldott magvetése

Már most láthatjuk, hogy milyen csodálatosan munkálkodik az Isten! (*Az Úr csodásan működik, de útja rejve van... 458. ének.*) A Jeruzsálemből szétszóródott keresztyének áldott magvetést jelentettek a világ számára. Szolgálatuk, igehirdetéseik révén vetették az evangélium magvait. Ezt senki nem várta volna! Isten az emberek keresztyénekké szembeni ellenállásukat és gyűlöletüket arra használta fel, hogy az Evangélium ismert legyen ezen a világon. Ugyanez gyakran megesett a történelem folyamán. Amikor a gyülekezet komfortosan, kényelmesen él, nem nagyon törődik azzal, hogy mi a hivatása, vagyis, hogy Isten Igéjét mindenkinek hirdesse. De amikor kereszthordozásban, üldözésben, teherhordozásban van része, akkor jobban tudja használni a gyülekezet tagjait az Úr. És a mártírok vére megpecsételi az Evangélium megbízhatóságát. A próbatételek tüzeiben megtisztít az Úr s így lesz az Evangélium hirdetésének aranyfedezete.

Az apostolok cselekedeteiről szóló könyv Isten hatalmaságáról szól. Az keresztyének üldöztetése nem állhat az Ő útjába. Még inkább: Isten gondoskodik arról, hogy a keresztyének üldöztetése a jó ügyet szolgálja.

Isten ma is megteheti ezt! El tudjuk ezt hinni? El tudjuk ezt fogadni? Vagyis azt, hogy minden langyosságunk és kényelmeskedésünk ellenére Ő gondoskodik arról, hogy ügye ne szenvedjen csorbát. Ad próbát, ad nyomorúságos élethelyzeteket, ad kísértéseket, hogy megtisztítson és a Szentlélek tüze által felbuzdítva hirdetteti az Evangéliumot. Lelke által erőssé tesz, hogy minden körülmények között szolgálhassunk.

Kényszerített vagy kényszeredett evangelizáció

Az apostolok cselekedetei 11. részében egy kényszerített evangelizációról van szó. Jézus mennybemenetele előtt azt a feladatot, azt a megbízatást adta a tanítványainak, hogy várják be Jeruzsálemben a Szentlélek kitöltését. Azután el kellett menniük, hogy széles e világon minden népnek hirdessék az evangéliumot. És mi történt? Pünkösöd után elindultak a tanítványok, hogy a pogányok között hirdessék az evangéliumot? Nem! Helyükön maradtak. És az üldöztetés kezdetén úgy tűnt, hogy nehéz lesz a tanítványoknak eljutni a pogányokhoz. És mégis ez a jeruzsálemi üldöztetés adja meg a lökést, hogy elinduljanak széles e világra, hogy az evangéliumot hirdessék. Amikor elkezdődött az üldözés, elindultak...

És ma? Mi történik ma? Annyi magába zárkózott és önmagának élő gyülekezet van! Meg vannak elégedve önmagukkal és mindennel. És vigyáznak arra, amivel rendelkeznek: anyagiakkal és lelkiekkel egyaránt. Nem nagyon törődnek azzal, hogy másokhoz is eljusson az Evangélium. Nem szívügyünk a külmiszió! Külmiszió? Oda jutottunk, hogy sok gyülekezetben a belmiszió sem szívügy. Azt gondolják, hogy az felesleges, szükségtelen. Pató Pál sem törődött az ország gondjával-bajával, a világ száz bajával. Enni, inni, mulatni... Aztán vasárnap elmenni a templomba is... Szép az Ige, jó az Ige, de a megtartása már messzire esik a szívektől. S hogy még el is kellene másokhoz is vinni? Azt már nem! Elég a magam gondja-baja – mondják sokan.

És Jézus otthagya a menny ragyogását! Az angyalok Őt magasztalták. S Jézus érted és értem szegénnyé lett, hogy mi Ő általa meggazdagodjunk. Megalázta magát, emberi testben világra jött, hogy elmondja: *Keressétek először Istennek országát!* És elmondta azt is, hogy *nem minden, aki azt mondja nékem: Uram! Uram! Hanem, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát!* És még annyi minden fontosat mondott és annyi embett meggyógyított! És olyan sok embernek adott bűnbocsánatot. A mostani adventben gondold erre is, drága testvérem! Ha Ő ilyen nagy utat tett meg érted és értem, akkor hogy maradjunk mi a megszokott langymelegségünkben?! Ha Jézus eljött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszetteket, akkor nekünk is keresnünk kell őket, hogy az evangélium által megtartatásuk legyen. Adventben nem maradhatunk tétlenek, hanem alázatosan és bűnbánattal szolgálunk az Isten dicsőségére, mint Jézus is tette. Ő az elveszettekért jött. Nem várta, hogy az emberek menjenek Hozzá! Ő maga kereste meg őket, hogy üdvösséget adjon nekik. Eljött, hogy megkeresse a paráznákat, a vámszedőket és a bűnösöket. Az ilyenekért is jött, hogy értük feláldozza magát, hogy üdvösséget szerezzen nekik. Ha a mi adventünk így telik, vagyis nemcsak várakozva, hanem a Sátán üldöztetései, bűneink nyomorgatásai között a Lélek erejével elindulunk, hogy hirdessük az evangéliumot, hogy Jézus értünk, bűnösökért, és minden bűneit megbánó bűnösért jött, akkor áldott lesz az úrvacsoravételünk és szolgálatunk az Úr dicsőségére. Ámen.

Énekeljük: Az Úr csodásan működik... (MRÉ 458.)

Antiókia

Alapige: Az apostolok cselekedetei 11,19b

Egy világi fénnel rendelkező város – így lehetne jellemezni Antiókiát. Fel kell tennünk a kérdést: lehet-e helye a világi fénynek, pompának a gyülekezet életében?

Antiókia Szíriában volt (tehát nem a kis-ázsiai Antiókia. Erről az ApCsel 13,14 és 14, 19, 21 beszél). Ez a szíriai Antiókia már az ókorban híres volt az éjszakai világításáról. Ez egyedülálló volt abban az időben. Egy ókori író így tudósít erről: *a nappal és az*

éjszaka Antiókiában csak a megvilágításban különbözött. Éjjel-nappal dolgozhattak és táncolhattak, mulathattak. Antiókiában megszüntették a különbséget a nappal és az éjszaka között. Az emberek görög isteneknek hódoltak. Kettő közülük különösen fontos volt: Apolló, a napisten, és Déméter, a föld termékenységének istennője. E pogány istenek tiszteletére ünnepeket szerveztek, és a mulatságok az éjszakába torkoltak. Mulattak, táncoltak, ettek, ittak, züllöttek, fajtalankodtak.

Milyenek a mai mulatságok? A lakodalmak? A diszkók? Felnőttek és fiatalok az éjszakában, de mégis fényben és pompában esznek-isznak, mulatnak és... fajtalankodnak. Hiába teszik fényessé az éjszakát, ha az emberi lelkek sötétben vannak, és sötét bűnökben merülnek el...

Antiókia kereskedelmi csomópont is volt. A soknemzetiségű kereskedők találkoztak itt és kínálták áruikat (görögök, rómaiak, szíriaiak, zsidók). Ekkor Antiókia egy kb. 500 000 lakost számláló város volt, ahol nagy villanegyedek voltak, de rabszolgák is. Kiáltó különbség volt a villalakók és az elszegényedett emberek között. Voltak itt szorgos, dolgos, művelt, vallásos emberek, akik örvendeztek, és voltak nyomorúságos életkörülmények között élő szegény emberek, akik szomorkodtak.

Manapság is óriási különbség van gazdagok és szegények között. Vannak örvendező, fényességben mulató gazdagok, akik nem is tudják, hogy milyen nagy lelki sötétségben élnek. És vannak szegények, akik látják és tudják, hogy hiábavaló a város fényének a vakítása. A napi gondokon mit sem változtat, hogy adventkor fényárban úszik a város és sokszor már a falu is, ha ők továbbra is nyomorúságos körülmények között élnek.

Én úgy látom, hogy csak nagyon kevesen folyamodnak a Világ Világosságához. A gazdagok azért, mert gazdagok, és azt hiszik, hogy mindentük megvan. De egy gyógyíthatatlan betegség, vagy egy haláleset napfényre hozza a szívükben levő sötétséget, a félelmet és a gyötrelmet. A szegények pedig mindent megpróbálnak, hogy kilábaljanak a gondokból, hogy megoldják problémájukat, de nem sikerül és még nagyobb lesz a sötétség az ő szívükben is a kétségbeesés miatt.

Ebben az adventi időben, amelyben élünk, és ezen a bűnbánati héten el kell gondolkoznunk, hogy mi – akár gazdagoknak vagy szegényeknek gondoljuk magunkat –, mitől, vagy inkább Kitől várjuk, hogy világosság legyen szívünkben és körülöttünk. Azt mondtam az előbb, hogy Antiókiában sok rabszolga volt. És nálunk?! Testvéreim, olyan sok rabszolga van nálunk is, a mi gyülekezeteinkben is. Emberek, akik azt hiszik, hogy fényárban, meg boldogságban úsznak, észre sem veszik, hogy a bűn rabszolgái. A szegényeket pedig elvakítják a napi gondok és ők is a Sátán rabszolgaságába kerülnek. És így válnak alkoholistákká, drogfogyasztókká. És a leányok ezért kínálják testüket az utak mentén és az éjszakai bárokban. Ezért van annyi tolvajlás és gyilkosság, mert... hát meg kell valahogy élni – mondják!...

Szinte félelmet keltő mindaz, ami körülöttünk van. Egyre több szegény, egyre több koldus, egyre több hajléktalan ember van nemcsak a városban, hanem a falvakban is. A prostitúció és a bűncselekmény a tetőfokra hágott...

S ebben a lelki sötétségben, ahol egyébként minden ragyog az ember körül, mint Antiókiában, vagy Nagyváradon, vagy Biharszentjánoson, szóval ebben a sötét helyzetben hogyan találjuk meg az emberek szívét? Hogyan tudjuk elvinni hozzájuk az evangéliumot? Azt, hogy jön Jézus, Aki beragyogja a legsötétebb élethelyzetű emberek szívét is. Egyedül csak Ő tud fényt árasztani a szívünkbe! Bizony, nagyon nehéz! De szeretettel, és nem kioktatással, meg lehet tenni. Áldott szolgák lehetünk az Úr kezében ebben az adventi időben, mint például Keresztelő János. És miért ne? Csak vállalni kell a szolgálatot! Vállalni kell, hogy elvisszük az örömmüzenetet! Sokszor szavak nélkül: egy simogatással, egy vigasztaló szóval, vagy akár anyagi segítségnyújtással. Érdemes ezen

elgondolkozni... Mert Isten éppen téged akar használni és éppen ott, abban a családban és abban a gyülekezetben, ahol élsz, hogy Jézus reád hulló fényét, világosságát áraszda a körülötted levőkre.

A város szónak sokszor hideg a csengése. Éppen, mint *Antiókia, a fény városa*. S ebben számunkra van valami idegenség. A Bibliában egyébként más városokról is olvashatunk. Ott van Babel. Ugye tudjuk, hogy az ott lakó emberek egy hatalmas tornyot akartak építeni, melynek teteje az eget érje... Az Isten helyébe akartak jutni... És Isten összezavarta a nyelvüket és elszélesztette őket az egész föld színén... Aztán olvasunk Ninivéről. Mennyi bűn és bűnös ember lakott itt! Jónásnak hirdetnie kellett: Még negyven nap és elpusztul Ninive. Igaz, ők megtértek, és mégis hideg a csengése Ninive városának. Olvasunk Sodomáról és Gomoráról, melyeket kénköves esővel pusztított el az Úr. És még nem szóltam Tíruszról és Szidonról... Kellemetlen csengésű nevük van ezeknek a városoknak. A városi élet sokszor lebilincselő, de veszélyes is. Csillog, ragyog minden, lehet szórakozni, mulatni, de olyan hamar kisiklik az ember élete. Különösen akkor, ha rossz társaságba kerül az ifjú, vagy a felnőtt. Amikor eluralkodik a banda-szellem, már nem tud megállni a lejtőn és ilyenkor válik részegessé, prostituálttá, tolvajjá, kábítószer-élvezővé... és egyre sötétebb lesz az élete városon és falun egyaránt.

Ez a városi élet?! Óvakodni kell tőle? Nehogy kicsússzon lábunk alól a talaj? Ó, nem! Nem csak rossz csengésű városnevekről olvasunk a Bibliában. És ma sem lehet azt mondani, hogy rossz és veszélyes a városi élet. A Bibliában olvasunk Betlehemről is. Ott született meg a világ Megváltója... Olvasunk Názáretről is... Ott nevelkedett Jézus Krisztus... És olvasunk Betániáról. Ott élt Mária és Márta, valamint Lázár, akik szerették az Úr Jézust. És szó van a Bibliában Nainról, ahol Jézus feltámasztotta az özvegyasszony fiát. És lehet tovább elmélkedni a kellemes csengésű helységneveken. Mert ahol Jézus a maga szeretetét és kegyelmét árasztja az emberekre, ott áldottá válik az élet és ott igazi világosság lesz Ő Maga.

Es Jeruzsálem? Milyen szép csengése van! Tele van ragyogással, fénnel! És a mennyei Jeruzsálem, mely alászáll, mint egy felékesített menyasszony! És mi ennek a mennyei Jeruzsálemnek a lakói lehetünk! Mert Jézus eljött, hogy megváltson bennünket és ezért lehetünk a lakói a mennyei Jeruzsálemnek. Igaz, hogy Őt kivetették a földi Jeruzsálemből. A városon kívül feszítették meg. Ő ott halt meg kívül, a Golgotán, és mi ezért juthatunk be a mennyei Jeruzsálembe.

De addig, mint Keresztelő János is, nekünk is egyengetnünk kell az utat az emberi szívek felé, hogy Jézusunk eljusson hozzájuk is. Fel kell hívni a sötétben levő, a bűn sötétségében levő emberek figyelmét, hogy ne a városi, vagy falusi csillogás és villogás kábítsa el őket, mert ez egyre nagyobb sötétségbe, a kísértések, a bűn sötétségébe vonja őket, hanem a Világ Világosságában gyönyörködjenek, Magában Jézus Krisztusban, és akkor célt és értelmet találnak életükben. Ebben a szolgálatban Isten Lelke segítségünkre lesz és amit mi olyan nehéz szolgálatnak vélünk, egyszer csak áldottá lesz. Isten Szentlelke által Krisztus fénye ráhull a városban és falun élő testvéreinkre, és megváltoznak Krisztus által a részeges emberek, az örömlányok, a tolvajok, a bűnben vergődők, mert Jézus fénye reájuk hull szolgálataink révén. Így lesz áldott a mostani adventünk és a mi örök adventünk. Ámen.

Énekeljük: Te vagy napvilágom... (MRÉ 451,1-3)

Csak a zsidóknak...

Alapige: Az apostolok cselekedetei 11,19c

Menekültek Antiókiában

A nagy városba, Antiókiába (több, mint 500 000 lakosú város) menekültek érkeznek Jeruzsálemből. És itt ebben az északi városban senki másnak nem hirdették az Igét, hanem csak a zsidóknak. Amikor ide érkeztek, legelőször a zsinagógába mentek. Ez nem véletlenségből történt. A menekülteknek ez volt a stratégiájuk. Pál apostol is a maga térítő útjain így cselekedett. Bárhova érkezett, mindig megkereste a zsinagógát. Ez a stratégia nem az apostolok találmánya volt. Ez Isten Szentlelkének a stratégiája, mely megegyezett Jézus Krisztus megbízatásával. (Maga Jézus is mindig bement a zsinagógába.) Az evangéliumot minden népnek hirdetni kellett, de Jeruzsálemben kellett kezdeni. És így kell prédikálni *az ő nevében a megtérésnek és a bűnök bocsánatának evangéliumát minden pogányok között, Jeruzsálemtől kezdve.* (Lk 24,47)

Tehát ez volt az elv: először a zsidóknak hirdetni a „megtérést és a bűnök bocsánatát.” A menekült keresztyének tehát mindenekelőtt a zsinagógába mentek. Mire várhattak? Hiszen Jeruzsálemben éppen a zsidók kezdték üldözni őket! Ezért kellett onnan elmenekülniük, de ez sem akadályozhatta meg őket abban, hogy kapcsolatba kerüljenek a zsinagógában levő zsidósággal. Míg Antiókiába értek, az úton is és ott is felkeresték a zsinagógákat. És itt keresték az első kapcsolatot. Ugyanígy volt Ciprus szigetén is, ahol sok menekült zsidó volt, akik kapcsolatban voltak az antiókiaiakkal. Pál is rendszeresen használta ezt az útvonalat Antiókia kikötője és Ciprus között. A menekültek ismerhették az antiókiai zsidókat. Itt meglehetősen nagy zsidó közösség élt. Az antiókiai zsidó közösség 70 000 tagot számlálhatott. Nem hagyhatták ki a menekültek ezt a jelentős közösséget – már ami az evangélium hirdetését jelenti. Ezért úgy gondolták, hogy az az ő hivatásuk, hogy ezt a zsinagógai zsidó közösséget megkeressék.

Az Izráelnek való ígéret

Nem arról van szó tehát, hogy az első keresztyének elhamarkodottan és véglegesen búcsút vettek Izráeltől. Bár a zsidó vezetők Jézus elítélése után így szóltak: „Az Ő vére mi rajtunk és a mi magzatainkon.” És valóban bűn az, és nemcsak a zsidóké, hanem minden ember bűne, ha elvetik Jézus Krisztust. És ebből következik a felhívás: *Térjetelek meg!* Térjetelek meg, mert ígéretet nyertetek ti és a ti gyermekeitek, és csak az, aki ezt elfogadja, csak az üdvözülhet, egyedül a Jézus vére által. Ezért tartják fontosnak a menekült keresztyének, hogy hirdessék a Jézus Krisztusról való bizonyosságtételt a zsidóknak is.

Istennek ez az ígérete ma is érvényes. Isten soha nem vonta vissza az Izráelnek tett ígéretét. Az viszont a mi szégyenünk, hogy ezt nem ismertük fel eléggé. Az egyház ezt nem szabad elfelejtse. Voltak korszakok a történelem folyamán, amikor az egyház ezt az ígéretet mintha kitörölte volna a Bibliájából. Az egyház nem lehet felületes. A kegyelem a zsidóké is. Amikor Isten az emberhez közelít, az maga a kegyelem. Isten kegyelmet akar gyakorolni a zsidók felé is. És hogy velünk is, úgynevezett pogányokkal is ezt teszi, az duplán kegyelem.

Isten nem tagadta meg, nem tagadta ki Izráelt a kegyelemből. Ez látszik Az apostolok cselekedeteiben leírt történetekben is. Ő az az Isten, Aki hű marad az ígéreteihez. Ő nem olyan Isten, Aki egyik kezével ad, a másikkal pedig elvesz. Tudnánk-e így bízni Benne?! Isten Izráelhez is hű és Izráelben is kedvét leli, éppen úgy, mint bennünk, akik a pogányságból jöttünk. Isten hű Izráelhez annak hűtlensége ellenére. Isten hű ma is az

emberhez, hozzánk is, a mi hűtlenségünk ellenére is. Ő véghezviszi az üdvtervét nemcsak reánk nézve, hanem Izráelre nézve is. Mert: „Nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörtölő Istené.” (Róm 9,16)

Prédikálván az Igét

Mit mondhattak a menekültek, amikor kapcsolatba kerültek a zsidókkal? ApCsel 11,19 azt mondja, hogy prédikálták az Igét. Az Ige hirdetése állt a fő helyen, amikor a zsinagógába mentek. Más helyen azt olvassuk az ApCsel-ben, hogy amikor az apostolok a zsinagógába mentek, „tárgyaltak” a zsidókkal. És ez az eredeti görög szövegben azt jelenti, hogy dialógust folytattak. Ez tehát nemcsak egyoldalú beszéd volt, hanem egy bizonyos módja az Ige magyarázásának, az Ige fejtegetésének. És ennek az Ige-hirdetésnek, Ige-fejtegetésnek az alapja a Mózes könyvei és a próféták iratai voltak. Itt, a 11. részben nem olvasunk ilyen dialogizálásról, párbeszédről, de erről van szó, amikor ezt olvassuk: *Prédikálták az Igét.*

Ez két dolgot jelent:

1. A megbízatást, hogy az Igét hirdessék, az Úr Jézustól kapták. Ezt jelenti: *az Ige.* A mózesi könyvekben és a próféták irataiban is Jézust prédikálták. Az Ótestamentum könyvei Jézusról tesznek bizonyosságot. És ezt Jézus is fontosnak tartotta. Azt mondta: *Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltsen.* (Mt 5,17) Személyében és váltságművével nem törölte el az Ószövetséget, hanem éppen ellenkezőleg: a legtokéletesebben betöltötte. Az első keresztyének *az Ótestamentum alapján* prédikálták az Igét: azt, hogy *Jézus a Krisztus!*

Ez azt jelenti nekünk, hogy teljes egység van az Ótestamentum és az Újtestamentum között. Kálvin is ezt vallotta. A két szövetség teljes mértékben egyezik egymással és ez kegyelmi szövetség. Az Ótestamentum és az Újtestamentum két szövetség, de mind a kettő ugyanarról a kegyelmi szövetségről beszél. Mind a kettő Jézust hirdeti nekünk. Ez nagyon fontos mindnyájunk számára. Így az Izráellel és a gyülekezettel kötött szövetség gondolkodásunkban és vélekedésünkben a helyére kerül, megfelelő lesz az arány a kettő között. Ábrahám, Izsák és Jákób Istene a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja. Pál, a pogányok apostola is látja ezt és ezért írja Róma 9,3–4-ben: „Mert kívánnám, hogy én magam átok legyek, *elszakasztva* a Krisztustól az én atyámfiaiért, akik rokonaim test szerint, akik izráeliták, akiké a fiúság és a dicsőség és a szövetségek, meg a törvényadás és az isteni tiszteletek és az ígéretek...”

Ilyen komoly dolog az, hogy mindenki, Izráel és minden ember felismerje, hogy *Jézus a Krisztus!*

Vajon ezt valljuk-e mi is? Mert hát ezt kellene nekünk is vallanunk! Ámen.

Hirdették az Úr Jézust

Alapige: Az apostolok cselekedetei 11,20

Nemcsak a zsidóknak, hanem a görögöknek is...

A keresztyén menekültek Jeruzsálemből eljutottak Antiókiába, ahol keresték a kapcsolatot a zsidó közösséggel. Jézus azt mondta a tanítványainak, hogy Jeruzsálemben kezdjék el hirdetni az Igét. De ez nem azt jelenti, hogy ott álljanak is meg. Nem szabad ott befejezniük, hanem tovább kell menniük. S így is történt. Az üldözött keresztyének

szétszéledtek és így jutottak el Antiókiába is, ahol először a zsidóknak hirdették az evangéliumot.

Most pedig azt olvassuk, hogy a pogányoknak hirdetik. Mert a görögök nem a görög zsidók, hanem a pogány görögök voltak.

Néhányan

Néhányan megértették, hogy mi a megbízatásuk. Istennek gondja volt arra, hogy néhányan komolyan vegyék az igehirdetést.

Igaz, mi azt szeretnénk, hogy ne csak néhányan, hanem az egész egyház, az egész gyülekezet, mindenki komolyan vegye az evangelizációt, az igehirdetést. És mégis azt tapasztaljuk, hogy azt csak néhány ember végzi. Azt tapasztaljuk, hogy nem veszik olyan komolyan az evangelizációt, a missziót. Ez csak keveseknek a szívügye. Sokan belefáradnak. Sokan megkeserednek és kiábrándulnak, amikor látják, hogy milyen közömbösek tudnak lenni az emberek. Sokan nem értik, hogy honnan ez a nemtörődomség.

Mi azt várnánk, hogy az egész gyülekezet velünk együtt evangelizál, velünk együtt misszionál. De csak *néhányan* értik meg, hogy az Úr Jézusról szóló Igét hirdetni kell.

És ha jól belegondolunk, nem is az a kérdés, hogy az egész gyülekezet evangelizál-e, hanem hogy a *néhányak* átadják-e az Úr Jézusról szóló bizonyosságtételt. Az a kérdés, hogy áldás vagyok-e mások számára. Áldás tudok-e lenni, mint családapa, aki az Igét megéli, amikor becsületes munkát végez és erre neveltem gyermekeimet is, de mindenekelőtt velük együtt imádkozom? Áldás tud-e lenni az édesanya, aki nemcsak az ételt főzi meg a család számára, hanem gondoskodik a lelki táplálékról is; a mennyei kenyérrel, az Úr Jézussal is táplálja gyermekeit és a családot? Áldás tud-e lenni a nagyszülő? Tud-e imádkozni az unokáért, a családért? Áldás-e a fiatal? Megéli-e azt az Igét, melyet vasárnap a templomban vagy otthon a szüleitől hall? Vagy fontosabb számára a baráti közösség, ahol persze kinevetik, ha szent dolgokról beszél...

Jézus az Úr

Az Úr Jézust csak *néhányan* hirdették a pogányoknak.

S miről szólt az evangélium, amit Antiókiában hirdettek a pogány görögöknek? Az *Úr Jézusról*. S ezt értették a görögök is. Hiszen ők is úrnak, kúriosznak (= úr) nevezték a császárt, a pogány isteneket, akiket imádtak. De Jézus nem olyan kúriosz, nem olyan úr, mint Apolló vagy Démétér. Ezek a bálvány istenek a hiedelem szerint kiszámíthatatlannak voltak, kénye-kedvükre csak játszottak az emberekkel. Bár úgy hitték, hogy rendezik az emberek sorsát, de olyan ijesztő, rémítő volt, amikor megbüntették az embereket. Végzetes lehetett annak az embernek a sorsa, akire ezek a bálvány istenek – a pogány hitük szerint – megharagudtak. Az emberek bizonytalanságban éltek. Azért, hogy megnyerjék a bálvány istenek kegyeit, áldozatot mutattak be a tiszteletükre. Ezek az áldozati lakomák aztán megédesítették az emberek életét, mert ettek, ittak, mulattak, aztán fajtalankodtak. S ma?

1. A technika és a tudomány magas fokú fejlődést ért el. A nagyapáink és dédnagyapáink álmodni sem mertek volna ilyen előrelépésről.

2. Ugyanakkor mértéktelenül léha tud lenni az ember. Féktelenül és könnyelműen éli a maga életét. Sok ember élete bizonytalanságban telik el. Nem tudja, mi lesz holnap, mit tesz az asztalra? Nem tudja, hogy meg tudja-e venni a téli tüzelőt, vagy mindazt, ami a család szükségletére kell.

Aztán azt is láthatjuk, hogy milyen sok közömbös, felületes ember van.

A média tömi az embert az értéktelen reklámokkal.

A politikusok játékot űznek az egyes emberrel. Mindent megígérnek megválasztásuk előtt, s azután inkább csak a maguk meggazdagodásával és a maguk jólétével törődnek.

Antiókiában a keresztyének az mondták, hogy *Jézus az Úr!* Ezt hirdették. Egyedül Övé minden hatalom mennyen és földön.

Ő a királyok Királya. (kifejteni)

Ő az uraknak Ura. (kifejteni)

Ő az Üdvözítő. (kifejteni)

Ő a Szabadító. (kifejteni)

Ő a Megváltó. (kifejteni)

Ő a szeretetével jön közel az emberhez. Nem mint kényúr, hanem mint gyengéden szerető jó Barát, aki a megmentésünkre, a megszabadításunkra, üdvözítésünkre jött. Ámen.

A titok

Alapige: Az apostolok cselekedetei 11,21

Száz százalékos gyümölcsstermés

Amikor a keresztyén menekültek Jeruzsálemből Antiókiába érkeztek, hirdették Jézus Krisztust. Hitték, hogy ennek lesz fogantatja! Mármost az Igének, a Jézus Krisztusról szóló bizonyágtételnek. És nemcsak néhányan fogadták el az Úr Jézust, hanem egy *nagy sokaság tére meg az Úrhoz!* Csak kevesen, egy kis számú közösség vállalta az evangélium hirdetésének a feladatát. És egy nagy számú közösség jutott el annak felismerésére, hogy megtérjen az Úrhoz. Az Ige magja jó talajba esett és száz százalékos gyümölcsöt termett.

A mostani evangelizáció

Vajon megtörténik-e az nálunk is, ami Antiókiában? El sem tudjuk képzelni ezt nálunk és el sem tudjuk hinni, hogy ez száz százalékosan megtörténne. Más világrészeken megtörténhet. Hallunk olyanról, hogy más kontinensen tömegesen lesznek az emberek keresztyénekké. Ázsiában, Afrikában, Dél-Amerikában valóban nagy tömegek térnek meg az Úrhoz. Nálunk inkább fordítva van. Nagy tömegek hagyják el az egyházat és a hitüket. A templomok egyre üresebbekké válnak. Egyre többen akarnak egyház nélkül élni. Különösen a fiatalok. Lehet, hogy éppen a te fiad, vagy leányod, vagy testvéred, vagy barátod hagyja el az Urat. Meg lehet-e ezt állítani? Ez lehetetlen – mondják a legtöbben. És idézik közben a Zsid 6,4–8-at: „Mert lehetetlen dolog, hogy akik egyszer megvilágosítottak, megízlelve a mennyi ajándékot, és részeseivé lettek a Szent Léleknek, és megízlelték az Istennek jó beszédét, és a jövő világnak erőit; és elestek, ismét megújuljanak a megtérésre, mint akik önmagoknak feszítik meg az Istennek ama Fiát, és meggyalázzák Őt. Mert a föld, amely beissza a gyakorta reá hulló esőt és hasznos fűvet terem azoknak, akikért műveltetik, áldást nyer Istentől; amely pedig töviseket és bojtorjánokat terem, megvetett és közel van az átokhoz, annak vége megégetés.” Mi egyszer már megvilágosítottunk és minden mennyi ajándékban részesültünk a Szentlélek által. Kaptuk Isten igaz Igéjét, és erőt az örökkévalóságra nézve. A Biblia évszázadok óta a kezünkben van. És kihullott a kezünkéből az Isten Igéje. Meg a szívünkéből is! Vajon a visszatérés, a megtérés lehetetlenné vált? Véglegesen bezárattott előttünk a menny ajtaja?...

Ezt nekünk komolyan kell vennünk! Komolyan kell venni, hogy az egyház hívek nélkül, a templomok emberek nélkül maradhatnak!

Igaz, a történelem folyamán az egyházban voltak ébredések, majd ellankadások. Mint a tengeren az árapály. Ilyen az egyház élete. Most pedig úgy tűnik, hogy mint egy hatalmas hullám, úgy csapódik ez az elhidegülés az egyház gátjához. Ennek egyik jele az, hogy az emberek elérhetetlenekké váltak. Nem azért, mert ellenségesek az egyházzal szemben, hanem azért nem érhetők el, mert *közönyösek és érdektelenek*. Ez áll a Zsid 6-ban is: öntudatos szakítás a hittel. Van-e még visszaút? Világossá kell válnon számunkra, hogy ez nagyon fontos kérdés! Nem lett-e olcsó az az evangélium, amit mi hirdetünk? Nem levegőben vagdalkozunk-e vele? Semmiképpen sem ez az utolsó szó!!!

Az Úrnak keze

Mi a titka annak, hogy Antiókiában olyan sokan keresztyénné lettek? Jó lenne tanulni tőlük – mondják egyesek. Mi volt a bizonyosságtételüknek az ereje ezeknek a Jeruzsálemből menekült keresztyéneknek? Vagy volt nekik egy különösen jó haditervük? A titok nyitja nem náluk van. Lukács kinyilatkoztatja: *Az Úrnak keze velük volt*. Ez a titok nyitja! Nem ők voltak az ügyesek, nem ők voltak az okosok, hanem az Úrnak keze volt velük. Maga Jézus Krisztus volt velük! Isten Szentlelke munkálkodott velük együtt!

Nem a szám a fontos, nem egy nagy szervezet kell ahhoz, hogy ébredés legyen. Antiókiában is némelyek bizonyosságot tettek Jézus Krisztusról és ezerszeresére nőtt a megtérők száma. Jézus Krisztus a keveseket használja. Királyi módon.

A Bibliában két példa van erre.

1. Az egyik a szardiszi gyülekezet. Ez egy hatalmas gyülekezet volt. Jézus azt mondja róluk: „Az a neved, hogy élsz, és halott vagy.” (Jel 3,1)

2. A másik a filadelfiai gyülekezet. Ennek a gyülekezetnek kevés ereje volt. Úgy tűnt, hogy alig tudnak valamit is elérni, mivel kevesen voltak. És Krisztus azt mondja nekik: „Aztam elődbe egy nyitott ajtót.” (Jel 3,8) Van lehetőség a bizonyosságtételre. Ez tehát nem tőlünk függ, hogy kevesen, vagy sokan vagyunk, hanem attól, hogy az Úrnak keze velünk van-e. Mert ha az Úr Jézus velünk van, akkor nagy dolgokat tudunk véghezvinni.

Az Úrnak keze velük volt. Ez volt a bizonyosságtételük titka. Isten Szentlelkére van szükségünk, hogy a bizonyosságtételünk hathatós legyen. Isten Szentlelke tesz képessé bennünket mindig és mindenütt az igazi bizonyosságtételre. Amilyen mértékben mi Reá bízunk magunkat, olyan mértékben lesz ereje a mi bizonyosságtételünknek. Ha az Úr keze vezet bennünket, ha az Úr keze van velünk, akkor emberek sokasága fog megtérni.

Az Úr keze nemcsak a tanítványokkal volt, hanem velünk is, akik hirdetjük és hallgatjuk az Igét. Ezért lettek Antiókiában is csodás megtérések. Amit a tanítványok nem tudtak elvégezni, azt maga Jézus cselekedte meg az Ő Szentlelke által. Ő megnyitotta az emberi szíveket az Ige számára. Annyira megnyitotta az értelmüket is, hogy minden ellenállásuk elszállt és hittek az Írásoknak. Nagy biztatás rejlik ebben mindnyájunk számára.

Bizonyára már volt olyan tapasztalatunk, hogy minden munkálkodásunk és bizonyosságtételünk ellenére sem nyílt meg valamelyik emberi szív. Fájdalmas lehet az, amikor még a legközelebbi hozzátartozóink is ellenállnak az Igének. Talán valamelyik gyermekünk, vagy a testvérünk, vagy talán a barátunk nem akar hallani Istenről és Jézus Krisztusról. Tehetetleneknek érezzük magunkat. De a Zsid 11 éppen azt hangsúlyozza, hogy Ő hatalmasabb a mi szívünknel és hit által megismerhetjük Őt. És Krisztus az Ő Szentlelke által hitet ébreszt a szívünkben és általunk mindent megcselekedhetik. Ő teremtet

a mi szívünket. Adjuk hát át Neki, hogy rajtunk keresztül, hit által cselekedjék csodálatos dolgokat!

Ez nem attól függ, hogy milyen helyzetben vagyunk (szegények-gazdagok, betegek-egészségesek, öregek-fiatalok), hanem attól, hogy az elhívásunknak eleget teszünk-e. Minden ember felelős azért, hogy az evangéliumot hirdesse. A tudomány és a technika nem állhat az igehirdetés útjába. A legtöbb ember Isten nélkül szeretne élni, de nekünk hirdetniük kell nekik is az Igét! Hirdetniük kell Krisztust Magát! Ez a mi dolgunk! És majd Jézus megcselekszi, hogy igehirdetésünknek ereje, hatása legyen. És aki az igehirdetés által hitre jut, az már Benne él. Vagy ahogy Luther mondja: *Aki benne hisz, azé Jézus*. Másképpen mondva: ha hallgatunk Reá, akkor el is kell fogadjuk Őt. És így árad majd az Ő áldása.

Az Úrnak a keze velük volt. Honnan derül ez ki? Honnan tudjuk, hogy az Úrnak a keze velünk van? A gyümölcsből: *Nagy sokaság tére meg az Úrhoz, hívővé lévén*. Ebből tudjuk, hogy az Úrnak keze velünk van.

Antiókiában ez megtörtént. Ők annyit tudtak, hogy az a megbízatásuk, hogy hirdessék az Igét. És ezt tették alázattal, buzgalommal, szeretettel és erős hittel! És az Úrnak a keze velük volt.

Így van ez a mi szolgálatunkkal is. Az Úr hívott el bennünket. Vegyük ezt komolyan, hirdessük az Igét alázattal, buzgósággal, szeretettel, erős hittel és majd Jézus Maga megcselekszi azt, amit mi magunk sem hiszünk sokszor: **Nagy sokaság tér meg az Úrhoz, hívővé lévén.**

Taníts, Uram, engem, hogy higgyek az aratásban, amelyre elhívtál! Ámen.

Hit és megtérés

Alapige: Az apostolok cselekedetei 11,21b

A gyülekezet ismertetőjegye

A nagy városban, Antiókiában az Úr Jézusról való biznyságtételt hirdették. Egyre erősödött ez a biznyságtétel. Két dolog vált nyilvánvalóvá ebben a gyülekezetben: *a hit és a megtérés*. Így olvashatjuk ezt az ApCsel 11,21-ben. Olyan magától értetődően csengenek ezek a szavak és olyan ismerősek, hogy mi már nem is tulajdonítunk olyan nagy jelentőséget ezeknek a dolgoknak. Hinni úgy kell, hogy személyes átadás legyen belőle, hogy átadjuk magunkat az Úr Jézusnak, hogy Ő munkálkodjon bennünk és általunk a vándorutunkon. Ez a két dolog nélkülözhetetlen a keresztyén gyülekezet és az egyes emberek életében.

Hit

A „hit” itt azt jelenti, hogy személyes ismeretünk van Jézusról, mint Urunkról, és azt is jelenti, hogy Vele élünk, azaz életünk teljes és gyökeres átadást jelent az Ő számára. Szívünket, lelkünket, cselekedeteinket az Ő rendelkezésére bocsátjuk. Ez nem kicsi dolog, sőt nagyon is sok! A hit a Bibliában nem egy külsőséges átadást jelent. Az Úr Jézus egész szívünket, egész életünket kéri. Ezzel a hittel élni azt jelenti, hogy életünk mélységeiben és magasatain is Vele vagyunk. Ő kimondhatatlan szeretetéből örömmel tölti el a mi szívünket. Bűneink miatt töredelmes szívvel borulunk le előtte. Az ember szívében vágyakozás van, hogy közösségben legyen Jézussal. Tudatában vagyunk annak, hogy nem tudunk jók lenni. Felismerjük kicsinységünket, elesettségünket és Hozzá me-

nekülünk, hogy megújuljon az életünk. Ez csak a hit útján lehetséges, vagyis csak hittel lehetséges.

Az Antiókiában megalakult új keresztyén gyülekezetnek jellemzője volt ez a hit. Bennünket, gyülekezetünket és az egyes embereket is ilyen hit jellemez-e? Nagyon fontos, hogy ezt a kérdést ne kerüljük meg, hanem vegyük nagyon komolyan. Arról szoktunk beszélni, hogy a hit örömmel párosul, de vajon boldogok vagyunk-e Jézus Krisztusban? Vajon mikor voltunk teljesek az Ő szeretetében? Tavalý? Tíz évvel ezelőtt? Vagy még régebben...? Beszélünk a bűnről és a vétokról és tudjuk, hogy az nagyon fontos, hogy ez ne igázzon le bennünket. De mikor voltunk szabadok mindettől és mikor voltunk teljesek az Úr Jézus Krisztusban?

De hogyha már új életünk van, ha krisztusi életet élünk, akkor ez a hit jelenlétére utal. Tudunk-e mi ennek örülni? Vagy olyan természetesnek vesszük, hogy van hitünk? És ha van hitünk, akkor komolyan vesszük-e a megbízatásunkat?

Megtérés

Hit. Nagyot dobban a keresztyén ember szíve, he meghallja ezt a szót. Az antiókiai gyülekezet számára nagyon fontos volt ez a szó: „hit”. De ők ebbe belegondolták a „megtérés” szót is. Másképpen mondva: aki hittel rendelkezett, az Antiókiában már megtért ember volt. Vagyis életüket az Úr Jézus uralma alá helyezték.

A hit és a megtérés nem ellentétes fogalmak. Lehetetlenség hit nélkül megtérni és a hit megtérés nélkül halott. Az ApCsel 11 arról beszél, hogy a hit és a megtérés egy és ugyanaz a keresztyén ember életében. A keresztyén ember életének belső vonása a hit, és ez külsőleg a megtérés által nyilvánul meg. Sok ember mondja, hogy ő hisz, de életében ez nem látszik meg. A krisztusi életünknek következményei vannak a gyakorlati életünkre nézve. Ez azt jelenti, hogy gyökeresen szakítunk a pogány istennel, és ugyanakkor az élő Istennel való kapcsolatunk erősödik meg. Az Újtestamentumban levő levelekben utasításokat találunk arra, hogy miképpen kell egy keresztyén leélje az életét. A megtért ember komolyan veszi ezeket az utasításokat. Arra kell törekednünk, hogy hitünknek gyümölcse legyen. A keresztyén ember életében minden az Isten dicsőségére kell történjen.

Hit és megtérés

Antiókiában a hit és a megtérés egy és ugyanazon dolog volt. Vajon a mi gyülekezeti életünkben is? Mi általában külön, szétválasztva találkozunk ezekkel a fogalmakkal. Ám a gyülekezeti és az egyéni életünkben a hit és a megtérés együtt kellene jelentkezzen.

Mert hiába járunk a templomba, ha nem látszik meg az életünkön, hogy templomba járók vagyunk. Hiába mondjuk, hogy hiszünk, ha nincs hitünknek gyümölcse. Jézus Urunk is azt mondta: „Nem minden, aki ezt mondja nekem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába; hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.” (Mt 7,21)

*Mit használ keresztyénségem,
Ha nem aszerint élek.
Ha nincs igaz kegyességem
És vétkezni nem félek?
Ha az Úrnak ösvényét
Tudván rontom törvényét,
S azt, aki meghalt érettem,
Csak szám áldja s nem életem?*

*Mit használ nekem a jó hit,
ha azt csak nyelvvel vallom,
De nem termem gyümölcsseit,
Inkább a bűnt javallom?
Ha rajtam erőt vesznek
És rabszolgává tesznek
A megveszett indulatok,
Úgy, hogy velük nem bírhatok?*

*Segíts, Uram, hogy életemet
Csak tenéked szenteljem,
S minden cselekedetemet
Kedved szerint rendeljem!
Nyújts erőt és értelmet,
Minden lelki sérelmet,
Hogy gondosan elkerüljek,
S végre mennyben örvendezzek.*

(MRÉ 432. ének – Genf 1551)

Ámen.

drs. L. Wüllschleger: *Licht over de stad* (Fény a város felett) című munkája nyomán.

Prédikációk advent ünnepére

Csomay Árpád
Biharszentjános

Ébredés

Alapige: Az apostolok cselekedetei 11,22–23

Öröm Antiókiában

Antiókia nagy kereskedelmi központ volt. Így az ottani ébredés híre eljutott Jeruzsálembe, az anyagyülekezetbe.

Mi volt ennek a következménye? Szeretetteljes gondoskodás. Úgy vélekedtek Jeruzsálemben, hogy nem hagyhatják magára ezt a fiatal gyülekezetet. Gondoskodni kell róla. Arra gondoltak, hogy odaküldenek valakit a gyülekezetből, hogy erősítse őket hitükben.

Ez a valaki Barnabás lett. Barnabás bölcs és missziói lelkülettel megáldott ember volt.

Amikor Antiókiába megérkezett, meglátogatta a gyülekezetet. Azt tapasztalta, hogy Isten csodadolgokat vitt végbe ebben a gyülekezetben. Hiszen oly sokan elfogadták az Úr Jézus Krisztust! Sokan megtértek és már nem a bálvány-istenek ünnepi orgiáin vettek részt, hanem minden vágyuk az volt, hogy az Úr Jézusnak szolgáljanak. Ez nem más, mint az Úr Isten kegyelme! Barnabás észrevette, hogy itt Isten cselekedett. Itt az Úr Jézus kezének a munkája látszik, Aki kiárasztotta az Ő Szentlelkét a gyülekezetre. Ezért mindenekelőtt Istennek adott hálát.

Lehet, hogy a mi gyülekezetünkben nincsenek ilyen látványos megtérések. Lehet, hogy úgy tűnik: az emberek csak adventi váradalommal vannak eltelve. Csak várakoznak... Várják sorsuk jobbra fordulását, de nem tesznek meg semmit annak érdekében, hogy Isten segíthessen rajtuk. Vagyis nem fordulnak Hozzá, nem térnek meg Hozzá.

És mégis, ha jobban odafigyelünk, meglátjuk, hogy vannak emberek, akik jobban szeretnek, jobban megbocsátanak, akik már nem olyan önzők. Szolgálatot vállalnak, segítőkészek, szeretetteljesek, a békességet munkálják. Ez azt jelenti, hogy Isten ma is munkálkodik, hogy Isten a mi gyülekezetünkben is munkálkodik. Isten ma is kiárasztja az Ő Szentlelkét, Aki formál bennünket is, mint az antiókiaiakat. Ez mireánk nézve is az Isten kegyelme! És ezért nekünk is hálát kell adnunk!

Barnabás örült, hogy sok ember átadta magát Jézus Krisztusnak.

Te tudsz-e örülni egy megtért embernek? Vagy csak a múltjára emlékezel? Az Úr Jézus nem sorolta fel senkinek sem a bűnét. Ő mindenkinek megbocsátott, aki bűnbánattal ment Hozzá. Drága testvérem, engem is ez éltet! Jézus nem sorolja az én múltbeli bűneimet sem, hanem tudom, hogy bűnbánatom után megbocsátott. És ez hálára indít és az Ő dicsőségére való szolgálatra. Barnabás is ennek örült. Ugyanis a görög eredetiben ez a kegyelemre mutat. Vagyis annak örvendezni, hogy oly sok ember kegyelmet nyert és megtért! Kell-e ennél nagyobb öröm, kell-e ennél nagyobb kegyelem?

Ébresztgetés

Barnabás azonban nemcsak örvendezett a Krisztushoz csatlakozott embereknek, hanem figyelmeztette és intette őket. Furcsán hangzanak ezek a szavak: **figyelmeztetni, inteni**. Ezeknek negatív kicsengése van.

Sokszor halljuk: nekem ne mondja meg senki... Majd én tudom... stb.

De itt e szavak inkább ilyen jelentéssel bírnak: **vigasztalni, bátorítani, ébresztgetni**. S erre mindenkinek szüksége van. Mert nem elég hitre jutni. A hitre jutókat bátorítani kell, hogy álljanak meg a hitben. A hitre jutókat vigasztalni kell, mert éppen ők azok, akiket a Sátán rögtön megtámad, mint bennünket is. A hitre jutók hajlamosak elbizakodni, hogy ők már jó helyen vannak, hogy minden rendben van velük és így elalusszanak. Bátorítani, vigasztalni, ébresztgetni kell őket.

Mondani kell mindenkinek: Maradj az Úr közelében! Bármilyen furcsán is hangzik, de erre kell biztatni a hívőket. Ugyanis nem biztos, hogy az, aki hitre jutott, ott is marad az Úr Jézus közelében.

Milyen sok példa van erre! Szépen indult valakinek az élete. Boldog volt gyermek-kora. Imára tanították a szülők és a nagyszülők, templomba járt. Aztán a házasság után elmaradt minden. Arra gondolt, hogy majd ő megtéríti a hitetlen társát... És nem úgy történt! Mert általában a hitetlen vonja el a másikat is a templomtól, az imádkozástól. **Ne legyetek felemás igában!** Milyen nagy igazság ez!

Vagy: az ifjú rossz, istentelen, erkölcstelen baráti társaságba kerül. Nem a barátok térnek meg. Sőt, gúnyolni, nevetni kezdik. S ő nem akar kilógni a társaságból, ő is istentelenné válik... Sajnos, hogy így sok fiatal vész el! S a példáknek még nincs vége! Sajnos!

A hitre jutott ember életében nagy harcok vannak. Ott él a világban. S a világnak nagy a csábítása, a rossz barátoknak nagy a vonzása, a Sátán ámtítása hathatós!

Ezért kell bátorítani a testvéreket: Maradj Jézussal! Ne hagyd el! Ő szeret téged. Életét adta érted! Vért hullatta a Golgotán, hogy bűneidet elmossa! Elhagynád Őt a világ múltó örömeiért?! Maradj az Úr Jézussal! Tarts ki Vele, s győzni fogsz a kísértéseiden és a Sátánon is! Mert az Úr Jézus az Ő Szent Lelkét árássa ki reád, Aki megerősít téged! Erre kell biztatni és bátorítani a testvéreket.

Szívbeli elhatározással

Nem csak úgy immel-ámmal kell Jézus mellett maradni. Kitartani mellette azt jelenti, hogy ezt szívvel-lélekkel kell tenni. A szív az emberi élet központi része (az ókori ember szerint). A szív nagyon fontos szervünk. Szívünkkel hiszünk és szívbeli bizodalommal csügünk az Úr Jézuson. S Ő segít nekünk, mert Szentlelkével ajándékoz meg bennünket. Azaz szívvel-lélekkel ragaszkodjunk az Úr Jézushoz és Ő megáldja életünket! Szívbeli bizodalommal legyünk Iránta s akkor nem fogunk csalatkozni!

Vagy most arra gondolsz, hogy gyenge a hited? Mondd el Jézusnak! Őszintén! Mondd el Neki: Hiszek, Uram, légy segítségül az én hitetlenségemben!

Mert Jézus az életed fordulópontjain éppen ezt kérdezi: Hiszed-e azt?! Minden ettől függ, hogy hisszük-e?! Mert ha csak egy kis mustármagnyi hitünk lenne, hegyeket mozdtánánk el...

De én úgy látom, hogy inkább kesergünk... most is, adventben csak vágyakozunk és sóvárgunk..., pedig mennünk kellene... Antiókiába..., a Krisztushoz csatlakozottakhoz, azokhoz, akik már megváltoztak és elhibázott életüket letették az Úr Jézus kezébe és döntöttek Mellette.

- Menni kellene vigasztalni, bátorítani, ébresztgetni...
- Menni kellene vigasztalni a gyászolókat, a szomorkodókat, a kesergőket...
- Menni kellene bátorítani a bizonytalankodókat, a félelmes szívűeket, a keresőket...
- Menni kellene ébresztgetni a megfáradtakat, a lankadókat, a csüggedteket, a lemondókat, a csalatkozókat...

Van mit tennünk a ma „Antiókiájában”, a gyülekezetünkben, a családunkban. Hidd el, testvérem, csak akkor lesz áldott karácsonyod advent után, és csak akkor lesz áldott

úrvacsorád, ha a vigasztalanokat, a bátortalanokat, a megfáradtakat ott látod majd a templomban, az úrasztalánál, és az életben az Úr Jézus társaságában! Ámen.

drs. L. Wüllschleger: *Licht over de stad (Fény a város felett)* című munkája nyomán.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Eljön templomába az Úr!

Alapige: Malakiás 3,1–4

Bibliailvasás: Efézus 2,11–17

Ezekben a versekben egy nagyon kézzelfogható, testünkre szabott ígéretet olvasunk. Erre nemcsak az ószövetségi embernek volt szüksége, hanem nekünk is. Ugyanis a mindenkori ember állandó, feszült várakozásban van. Nemcsak az Ószövetség embere várta a Messiást, nemcsak a kegyes zsidó körül sűrűsödött a várakozás légköre, hanem az ember életét mindig valami szorongó várakozás jellemezte.

Vannak hétköznapi apró várakozásaink, melyek feszültséggel teljesek. Már az is, amikor a gyermek először megy iskolába. Ez neki is, a szülőknek is valami izgalmas várakozást jelent. Aztán később, amikor egyedül engedjük útjára, ott vibrál a levegőben egy kis feszültség, sőt aggodalom is. Emlékszem, amikor a legkisebb lányunkat először engedtük önállóan a távolabbi iskolába, izgalommal kísértem észrevétlenül a háttérből, lám, vajon baj nélkül járja meg ezt az utat? Olyan felszusszanást és megnyugvást jelentett nekünk, amikor épen érkezett haza. Az idősebbek tudják, mit jelentett hazavárni a katonaságból leszerelő fiakat, amikor hátuk mögött hagytak sok veszélyt és kellemetlenséget. Azt is tudjuk, milyen vészterhes várakozás nehezedik a szülőkre, amikor a serdülő gyermekük nem jön haza az esti szórakozásból a megígért időre. Órák után már tűkön ül a szülő, s akár elindul megkeresni gyermekét, nem tudva, miért maradt ki olyan sokáig. Amikor megtalálod, felszusszansz. Mennyi ilyen várakozás kíséri végig a hétköznapijainkat!

De van ennél súlyosabb várakozás is. Az egyetemes várakozás, ami betöltötte az ószövetségi ember életét, de ami betölti a mai embert is. Nem csak azért, mert izgalmas politikai fordulatokat éltünk meg az utóbbi évtizedekben, vagy, mert sok szempontból homályosnak mutatkozik a jövő, hanem azért is, mert bármely kormány kerüljön is hatalomra idehaza, vagy az anyaországban, egyik sem elégíti ki teljesen mindenki várakozását. Miért engedi meg ezt Isten? Azért, hogy a sok csalódás, emberekbe vetett hiábavaló reménység odaszorítson minket ahhoz az Istenhez, aki új irányt és életlehetőséget adott nemzetünknek is a történelem több mélypontján is. Gondoljunk csak a Mohács utáni rettenetes helyzetre, vagy a sok elvesztett forradalomra és háborúra, amibe annyiszor belevért a nemzetünk.

Mindez azért engedtetik meg nekünk, hogy végre szíven üssön az isteni ígéret, és ez sokat mondjon nekünk: „Eljön az Úr!” Kétszer olvassuk egymás után itt: „Eljön az Úr!” Persze, minden adventkor ezt halljuk. Azt is tudjuk: lezárt, múlt időben érvényes, hogy testben megjelent Isten. Kibocsátotta az ő Fiát, amikor eljött az idők teljessége – mondja Pál a Galata levélben. Azt is tudjuk, amit János filozófusi tömörséggel így fogalmaz meg: „Az Ige testté lett!” Így jött el. Azért prédikálunk ma is a Krisztus nevében, mert az ószövetségi Messiásra várás beteljesedett. Akkor is, ha sok zsidó ma sem vallja, hogy ez megtörtént, mert nem a várakozásuknak megfelelően érkezett közéjük. Jézus érkezése a zsidóság többségének nagy csalódást jelentett. Nem véletlen az, hogy virágvasárnap felhördült Jeruzsálem többsége, azzal a kérdéssel: „Kicsoda ez?” Szamárháton, mezítlá-

bas vándorként érkeznek, katonák, fegyverek nélkül? Hova megy? Hát nem a királyi palotába megy trónt foglalni? A templom az ő palotája? De hát még ott sem illeszkedik bele a régi szertartásokba. Felforgatja a régi templomi rendet, amibe jól belefért a templomi galambárusítás és pénzváltás. Első helyre került az anyagi haszon. Üzletté degradálták az akkori vezetők a templomot. Nem véletlen, hogy Jézus latrok barlangjának nevezte a szent helyet. Ez nem volt simogató kifejezés. Jézus nem udvariaskodott. Egyenesen megmondta nekik, hogy a templom számukra már nem az imádság háza. Ezért az Ő eljövetele a saját templomába mindig kétfelé osztja az emberek táborát. Akkor is a többség fölháborodva szemlélte az ilyen szokatlan és felborzoló érkezését. A kevesek ujjongva örültek: végre valaki rendet tesz már. De nem úgy, ahogy egy-egy mai forrófejű politikus ígéri, hanem úgy, ahogy Isten képzelet és meg is valósítja Jézus által.

Persze úgy, hogy miközben elkezd a templomában a rendteremtést, messzemenő szeretettel menti a bűnösöket. Irtja a bűnt és menti a bűnösöket. Miközben határozottan, keményen lép fel templomában az érkező Úr, azt is hangoztatja: nem azért jöttem, hogy kárhoztassam ezt a világot, hanem hogy megtartsam azt. Íme, eljön az ő templomába az Úr. Olyan jó hallani ezt az egyszerű ígéretet. Ebben ott a tulajdonjog kifejezése. Itt az Ő templomáról van szó. A jeruzsálemi templom akkor nem a papoké volt, hanem az ő Atyjé. Ezt felejtették el a papok, s úgy bántak a templommal, mintha az ő tulajdonuk lett volna. A templommal kapcsolatos újszövetségi tanításban Pál már az ember testét nevezi a benne lakozó Szentlélek templomának. Nem véletlenül a korinthusiaknak írta ezt, ahol a keresztyének közt is elburjánzott a parázñaság bűne.

Íme, eljön templomába az Úr! Hadd kérdezzem: eljött-e már úgy a te életedbe, hogy uralmat vegyen vágyaid, szenvedélyeid felett, testiséged, forró véred felett? Titkos, de szennyos fantáziád, beszéded és kétértelmű cselekedeteid fölött? Mert, amikor eljön templomába az Úr, ott semmi kétértelmű, semmi szennyos és semmi aljas dolog nem állhat meg. Ott mindent felborít és kidob, ami nem odavaló, azért, hogy az imádság házává tegye a saját tulajdonát. Akik ezt már átérték a családi életükben is, nagyon jól tudják, mit jelent konkretizálva az, hogy az én életem, a házam, az erőm, a tehetségem nem az enyém. Nem vagyunk mi magunkéi – énekeljük. De akkor döbbenünk rá ezekre igazán, amikor Jézus valóban úgy jön el, mint aki Úrként jogot formál reánk. S akkor ismét birtokába veszi azt, ami a gonoszok bitorló kezébe került. Íme, eljön templomába az Úr, de kicsoda szenvedheti el az Ő eljövételének napját? Kicsoda állhat meg az Ő megjelenésekor? – kérdezi Malakiás. Hiszen olyan Ő, mint az ötvösnek tüze és a ruhamosóknak a lúgja.

Nemcsak úgy passzióból jött el közénk, egy kis csendes sétára, szétnézni közben, hogy mivé lett a világ az ember kezei között. Miután megállapította, milyen nagy a baj, nem fordult vissza a mennyei dicsőségébe, itt hagyva minket saját nyomorúságunkban. Milyen kétségbeejtő lenne számunkra, ha így tett volna Jézus!

Egy olasz regényírónak van egy könyve, amiben van egy különös jelenet. Amikor Jézus megfeszítéséről beszélt egy lelkész, megkérdezte a hallgatókat: mi lett volna, ha Jézus a keresztről leszáll, s visszamegy a mennybe a váltságáhalál nélkül? Leírja az író, hogy a hallgatóság megborad e gondolatra, feláll s követeli, hogy vigyék vissza Jézust a keresztre. Mert, jaj nekünk, ha nincs megváltás. Akkor ki viszi a bűneinket a keresztre, ki viszi adóslevelünket érvényteleníteni a fára? Akkor ki oldoz fel minket a bűntudat alól? Ki békít meg minket Istennel? Akkor ki bontja le a rettenetes válaszfalat, amit a Sátán odaépített Isten és ember, sőt ember és ember közé? Mi lesz akkor velünk? Mardunk tovább idegenek, az ígéret szövetségétől távol valók? Reménység nélkül, Isten nélkül valók? El tudod-e képzelni ezt a sötét lehetőséget? Ó, hány ember él úgy, mint akihez nem jött el Jézus. Mint akinek életében nem kezdte el a megtisztítás munkáját. Nincs az ötvösnek tüze, nincs a ruhatisztítónak lúgja, mert, ha ez a tűz éget, ha ez a lúg

mar, bizony első hallásra nem kellemes és nem kívánatos az Úrnak ilyen érkezése. De, ha az Úrnak ilyen érkezését nem fogadod el, akkor mi lesz veled? Maradsz távol Istentől? Maradsz reménység nélkül? Maradsz békesség hiányában, mint ahogy sokszor vergődöttél háborúságban? Marad közted és Isten között a rettenetes válaszfal, s ott van az elidegenedés fala közted s a társad között, vagy testvér és testvér között? Lehet-e így élni tovább? Nem azt kellene mondani inkább: nem bánom, Uram, ha az ötvös tüzeként, avagy a ruhamosó lúgiaként jössz is, csak végre bontsd már le ezt a válaszfalat. Uram, nem bírom már ezt az Istentől való elzárttságot. Uram, rettenetes teher számomra ez a testvéremtől való elidegenedés. Jöjj, Uram, úgy, ahogy te akarod, ahogy te képezed. Ötvösként, ezüsttisztogatóként, ruhamosóként, s tedd bele szennyes életemet szereteted izzó tüzébe és megtisztító kohójába, hogy utána megfényesedve kerüljön ki belőle!

Úgy, ahogy itt olvassuk a drága ígéletben, a 3. versben: „megtisztítja Lévi fiait és fényessé teszi őket, mint az aranyat és az ezüstöt”. Fényessé teszi őket. Jól tudják azt a háziasszonyok, hogy ha nem takarítanak rendszeresen, lakhatatlanná válna a legmaszszívabb ház is. Ha bokaig lenne a szemét egy házban, nem lenne kellemes abba hazaérkezni. Az már rég nem lenne otthon, hanem egy visszataszító és iszonyatos hely lenne. Tudod, miért nem otthonos sok ember élete? Mert nagyon felgyűlt benne a szemét, a salak. Ahol több a salak, mint a nemesfém, ott nagy baj van. Ott már a nemes is elveszti értékét, s mindent kidobásra ítélnék. Ezért van nagy szükség arra, hogy ne csak ilyen ígéretek halljunk az Úrtól, hanem azt is mondjuk A jelenések könyvének kiáltásával: „Bizony, jövel, Uram Jézus!” A jelenések könyvének végén többször ismétlődik ez a kérés: „Bizony, jövel, Uram Jézus!” Tudom, eljöttél kétezer évvel ezelőtt. Igen, Betlehemben megszülettél, Názáretben felnőttél, tudom, eljöttél Zákheushez, Mária Magdolnához. Új életet adtál nekik. De nekem mi hasznom abból, ha csak ott és akkor tetted volna rendbe néhány ember életét? Nekem arra van szükségem, hogy most is jöjj: ha kell, ezüsttisztító tűzként, ruhamosó lúgként. Tudom, hogy az ezüstöt és aranyat nem akarod megsemmisíteni a tűzben, csak el akarod választani a salaktól. Tudom, a ruhát nem akarod elpusztítani az erős mosószerben, csak ki akarod oldani belőle a szennyet.

Kiket akar megtisztítani az Úr? A Lévi fiait. Tudjátok, kik voltak ők? Papi nemzetség. Jákób tizenkét fia közül az egyik Lévi volt. Az ő törzsét nevezte ki Isten a templomi szolgálatra. Nem állhat tisztátalan ember papi szolgálatban. Sem az Ószövetségben, sem az Újszövetségben. Azt mondja Péter apostol: ti királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az Ő csodálatos világosságára hívott el titeket. Igen, a papi nemzetségről van szó. Nyilván, nem csupán a teológiai diplomás, palástos papokról. Sőt, sokkal inkább azokról, akik nem hivatásos papok, s mégis Isten szolgálói, mert a Jézus által megváltottak közösségéhez tartoznak. Odatartozol-e, drága testvérem? Tudod-e, hogy Jézus vére hatalmas arra, hogy megtisztítson, és Isten téged is beállítson ebbe a szent papi szolgálatba hirdetni Isten hatalmas tetteit? Így lesz kedves a te áldozatod Isten előtt, ha megbékélt szívvel, őszinte szándékkal közeledsz hozzá.

Kain áldozata azért nem volt kedves Istennek, mert irigység volt a szívében a testvére, Ábel iránt. Vajon hányszor jöttél úgy ide, talán éppen úrvacsorázni is, hogy a megbékélés azelőtt nem történt meg? Úgy jöttél Istentől bocsánatot kérni, hogy közben felebarátodnak nem bocsátottál meg. Ó, de jó lenne, ha a mai úrvacsorai áldozatod kedves lenne az Úrnak, azáltal, hogy örömmel veszed az életedet megtisztítani akaró Jézus érkezését. Így, amikor rád néznek az emberek, lássák meg rajtad az isteni élet tisztaságát. Lássák rajtad a kiválasztottság jeleit, akire már rá tudta bízni Isten a megbékéltetés szolgálatát. Mert csak tiszta szívű és tiszta kezű emberekre bízhat Isten ilyen szolgálatot. Általad is hadd ébresszen fel Isten másokban vágyat az Ő megismerésére. Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

A tíz szűz

Alapige: Máté 25,1–13

Az Ige megértéséhez

a) Jézus szerint. *Mire gondolhatott Jézus, amikor elmondta ezt a valós történetet? Mi volt példázatának eredeti jelentése? A parúziára való későbbi, utólagos utalás ugyanis egyáltalán nem tartozik a példázat eredeti szándékához és formájához. A példázat eredetileg nem allegóriaként hangzott el a Jézus szájából. A vőlegény = Messiás allegória teljesen idegen az Ótestamentumtól és a későbbi judaizmustól. Először csak Pálnál jelentkezik ez, a 2Kor 11,2-ben. A 13. vers egy olyan későbbi betoldás, kiegészítés, melyet készséggel csatoltak Jézus több példázatához is (Mt 24,42; Mk 13,35 stb.). Jézus hallgatói a példázat hallatán nehezen vagy egyáltalán nem juthattak arra a következtetésre, hogy a vőlegényben Jézust lássák. Ez az allegória Jézus többi beszédeiből is hiányzik. Jézus tehát a példázatunkban egy valóságos menyegzőről beszélt, azzal a szándékkal, hogy felrázza hallgatói figyelmét a közelgő eszkatalógiai krízis meglepetésszerű érkezésére. A vőlegény váratlan érkezése az özönvíz hirtelen betörésének, a ház ura meglepetésszerű hazaérkezésének felel meg. A krízis az ajtó előtt áll, és olyan váratlanul érkezik, mint példázatunk éjjeli kiáltása: „Ímhol jő a vőlegény!” A váratlan érkezéssel itt is együtt jár a jók és a gonoszok elkülönítése, különválasztása (Mt 24,40 skk.; Lk 17,34 skk.). Jaj azoknak, akiket az utolsó ítélet készületlenül talál. Példázatunkban nem az alvás vagy a szunnyadás a kizáró bűn, hanem az, hogy a bolond szűzek lámpásaiból a kellő pillanatban hiányzott az olaj. A Jézus szájából elhangzó példázat tehát ébresztő, felrázó kiáltásként hangzik az eszkatalógiai krízis közeledtére való tekintettel. A Jézust hallgató tömeg is így értette.*

b) Máté szerint. *Máté példázatunkban a mennyei vőlegény, azaz Jézus parúziájának allegóriáját látja. Erre utal a 24,32–25,46 mint kontextus, valamint az 1. és 13. versek. Az 1. versben a tote = akkor, azaz a Messiás eljövetelekor, a 24,44.50 versben említett parúziára utal. Hasonlóképpen a 13. vers is: „Vigyázzatok azért, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok, amelyen az embernek Fia eljő.” Máténál a tíz szűz a gyülekezet, a vőlegény késése a parúzia késlekedése, a vőlegény hirtelen érkezése a parúzia meglepetésszerű bekövetkezése, a bolond szűzek elutasítása és kizárása az utolsó ítélet. Egyébként a bolond szűzek alatt már korábban is Izráelt, az okosok alatt a pogányokat értették.*

c) Az ősegyház szerint. *Az ősegyház Mátét követve a vőlegényben Jézust látja, éjjeli érkezésében a messiási parúziát. De ennek dacára sem távolodott el a példázat Jézus szerint, eredeti értelmezésétől, a közelgő eszkatalógiai katasztrófa tényétől. A két esemény ugyanannak az eseménynek két aspektusa. Az ősegyház krisztológiai értelmezésében jobban kidomborodik textusunk célja és csúcsa: az okos és bolond szűzek elkülönítésének hirdetése. A lényeges hangsúlyeltolódás tehát abban áll, hogy az egykor tömegeknek szóló ébresztő kiáltásból immár egy, a tanítványi seregnek, az ősegyháznak szóló figyelmeztetés, a példázatból pedig a mennyei vőlegényre, Krisztusra és az őt visszaváró gyülekezetre tekintő allegória lesz. Az ősegyház tehát a példázatot mint allegóriát tulajdonította Jézusnak, azzal a szándékkal, hogy Jézus késlekedése miatt a gyülekezet ne hanyagolja el az utolsó ítéletre való felkészülést.*

omoioó (*fut. pass.*) = hasonlítani. Isten országa egyáltalán nem a tíz szűzhöz hasonlít, hanem a menyegző eseményéhez. Azaz úgy van (akként történik) az Isten országa eljövételével, miként a tíz szűz esetével. Ezt erősíti a részeshatározó eset, mellyel Jézus Isten országáról szóló példázatainak többsége kezdődik.

upantésis = szembemenetel, találkozás. Az egykori Palesztina területén a menyegző csúcspontja ma is a vőlegénnyel való szembemenetel, a vele való találkozás. Innen a menet a vőlegénnyel az élen a vőlegény szülői házába kíséri a menyasszonyt, együtt a lámpásokat magasra tartó nyoszolyólányokkal.

lampas = lámpás, de fáklyát kell értenünk alatta, mely egy bot végére erősített, olívaolajjal átitatott égő rongy, azaz fáklya volt. A kifejezés mögött szinte mindig fáklyát kell látnunk. A Jn 18,3 különbséget is tesz fáklya és lámpás között. A fáklya neve egyébként phané. Az ApCsel 20,8 szövétneknek, a Dán 5,5 gyertyatartónak fordítja, de az eredeti kifejezés itt is fáklyát jelent. Olyan fáklya is volt, mely botra erősített ezüst csészből, benne olívaolajba mártott textildarabkákból állt.

móros = balga, bolond, melyet érdemes másként értelmezni. Itt a bolondok rövidlátók, azaz meggondolatlanok, nem számolnak a vőlegény késlekedésének lehetőségével, eszükbe se jut, hogy esetleg majd pótolni kell az olajat.

chronidzontos tou nymphiou = késlekedvén pedig a vőlegény. Ennek többek között az is lehetett az oka, hogy a felek képtelenek voltak megegyezni a menyegző csúcspontjának, a vőlegény érkezésének időpontjáról.

sbennumi = kialudni, kioltani. A vőlegény érkezésekor nem volt olyan egyszerű dolgozni a kialudt lámpásokat újragyújtani. Kosmeó = rendbe hozni, azaz a kanócot a kormos, megszenesedett részecskéktől meg kellett tisztítani, azt újra olívaolajba mártani, majd meggyújtani.

ouk oida umos = nem ismerlek titeket. Az oida perf. praes. jelentése tudni. Értelme: semmi közöm hozzátok, nem tudok rólatok. A Jézussal való közösségbe hívás nem segít a későn zörgetőkön, a gonosz cselekvőin (Lk 13,27). Ők kívül rekednek.

Prédikáció

Én elaludtam, de a lelkemben vigyázok (Énekek éneke 5,2)

Az okos szüzek is elaludtak, miként a bolond szüzek, de lelkükben csak az előbbieket vigyáztak. Te is vigyázol a lelkedben, még akkor is, ha Krisztus-várás közben elnyom az álom? Elkészítetted a lámpásodat, hallod a kiáltást: „Ímhol jó a vőlegény! Jöjjetek elébe!”? Engedelmeskedsz Uradnak, aki így szól: „Ti is azért legyetek készek, mert amely órában nem gondoltátok, akkor jö el az embernek Fia”? Tudod, mit jelent készen lenni az Úr érkezésére? Engedelmeskedni. Leopold Ziegler Überling-i keresztyén filozófus halála előtt meghagyta, hogy mit írjanak sírkövére: „Én engedelmeskedtem!” A kísérszövegben a következő magyarázatot adta hozzá: Az életem csupa odafigyelés, ébrenlét, várakozás, befogadás és hallgatóság volt. Ilyen az okos szűz, ez élete summája. Az Igére hallgatni, figyelni több, mint beszélni. Ezt nevezi textusunk készenlétnek. Várakozni is több, mint cselekedni. Ezt jelenti készen lenni. „...csöndességben és reménységben erősségetek lett volna”, olvassuk Ézs 30,15-ben. Ez a reményteljes, csöndes várakozás adott erőt az okos szüzeknek, az első keresztyén gyülekezeteknek, és adjon neked is erőt: várni a visszatérő Úrra.

a) ...lámpásaikkal együtt olajat vivének az ő edényeikben

Miben áll tehát az okos szüzek, azaz a keresztyén ember bölcsessége? Abban, hogy gondod van a lámpásodra, hogy ki ne fogyjon belőle az olaj. Arra is fel kell készülnöd, hogy ha netán nagyon soká érkezne a mennyei vőlegény, bőséges tartalékok legyen az

olajból. Ezért okos szűzként egyszerre kell hordoznod mindkettőt: a lámpást és az olajos korsót. Jézus ezzel a képpel teszi egyértelművé a készenlét feltétlen szükségességét. Az olaj Isten Szentlelke. Ha Isten Szentlelkével jársz, okos szűz vagy, ha pedig nem viszel magaddal olajat, akkor Isten Szentlelke nélkül, lélektelenül jársz. Okosságod abban áll, hogy Isten Szentlelkével kezdés a napot, azzal mész tovább, általa teljesedsz ki, és vele térsz nyugovóra. Okosnak lenni és Szentlélekkel élni egy és ugyanaz.

A *phronimos*, azaz az *okos*, *belátó* görög szó megfelelő héber kifejezése, a *chakam* azt is jelenti, hogy *lát*, hogy *nyitott szemmel jár*, akkor is, ha elszunnyad és elalszik Krisztus-várás közben. Az okos jelző nem egy magasabb, a bolond pedig nem egy alacsonyabb fokú intelligenciát jelent (24,45; 5,22). Okos keresztyén emberként nem máról holnapra élsz, hanem az Eljövendő, a Völegény érkezésének reménységében a holnapra is gondolsz, a jövőre is kitekintesz, lámpásoddal együtt olajos korsódat is magaddal viszed, telve Isten Szentlelkével. Kálvinnál ezt olvassuk textusunk magyarázatában: „Jézus az okosságnak azt a nemét jelöli meg, hogy igyekezzünk *felszerelni* magunkat az élet folyamatának megtevésére szükséges eszközökkel.” Ehhez a felszereltséghez tartozik a Jézus megváltó tetteiről szóló üzenet meghallgatása, befogadása a hit engedelmisségével, teljes hálaadással. Ez *nem teljesítmény*, hanem ingyen, kegyelemből Krisztus szerinti élet, azaz élet Krisztusban, Krisztus által és Krisztusért.

b) *Vigyázatok azért...* Vigyázni azt jelenti, hogy készen vagy és szembemész vele, hogy minden pillanatban számolsz az ő visszaérkezésével, mint az okos szűzek. Ez a felhívás minden időben aktuális volt, ma is az, és az is marad az egyház, a világ és az emberiség életében. *Dormire est mori* – mondja Gregorius, azaz az alvás maga a halál. Ezért legyen az életed szüntelen *vigilia*, azaz virrasztás és őrködés, mint egy őrjáratnyi idő éjjel. „Mert ezer esztendő előtted annyi, mint a tegnapi nap, amely elmúlt, és mint egy őrjáratnyi idő éjjel.” Az Úr érkezését megelőző várakozás sem a te számodra, sem az egyház számára nem lehet túl hosszú. Ha pedig túl hosszúnak tűnik, akkor az egyház és benne te is belefáradsz abba, elbágyadsz, *ellankad a lelki életed*, ahogy Bengel mondja: *senecta vita spiritualis*. Ez a legnagyobb veszély. Ezért vigyázatok és imádkozatok!

c) *A megszentelődés ideje.* A visszatérő Krisztusra való várakozás ideje a megszentelődés ideje. Ebben jelentkezik és valósul meg felkészülésed. Ernst Krupka meséli: „Egy alkalommal, miközben a teljes Újtestamentumot átolvastam, zöld színes ceruzával húztam alá azokat a helyeket, melyek Jézus visszajöveteléről szólnak. A végén szinte az egész Újtestamentum bezöldült. Azt is észrevettem, hogy ezek a lokusok a legtöbbször a mindennapi megszentelődéshez kapcsolódnak. Így lett számomra Napnál világosabb, hogy Jézus visszajövetelének kérdése nem időszámítás, hanem a megszentelődés kérdése.” Nem számolgatnod kell, hanem megszentelődnöd. A megszentelődés útján járó első keresztyén gyülekezetek csodálatos ereje egyedül és kizárólag a személyesen visszatérő Jézus Krisztusba vetett élő reménységből fakadt. Vigyétek véghez megszentelődéseket az Isten félelmében (2Kor 7,1). Ez az okos szűzek kiváltsága.

A bolondok nem vittek magukkal olajat

A bolond szűzek azt hiszik, hogy nem lesz baj, hogy még sokáig kell várni a völegény érkezését. Luthernél olvassuk textusunk kapcsán: „Éberek legyetek és ne túlságosan magabiztosak, ugyanis nem ismerjük azt a napot, melyen Jézus eljön. Magabiztosságunk abban jut kifejezésre, hogy mindig arra gondolunk, hogy *nincs baj, hogy az ítélet ideje még messze van.*” Még ráérünk, gondolják a bolond szűzek, talán arra gondolnak, hogy lámpásaik olaj nélkül is égni fognak, vagy pedig észre sem vették, hogy lámpásaik kiégtek, kialudtak. Milyen könnyelműek, figyelmetlenek és rendetlenek. Amikor végre megérkezik a völegény, az okos szűzek elkészítik lámpásaikat, a bolondok pedig kapkodnak. Lámpásaik ka-

nóca megszenesedett és kormos, edényeikben nincs tartalék olaj. S míg az árusokhoz szaladnak olajat vásárolni, az okos szüzek bemennek a menyegzőbe. A későn visszaérkező és a bezárt ajtón zörgető bolondoknak pedig kikiált a vőlegény: *nem ismerlek benneteket*.

a) *A bolond szüzek is „keresztyének”* Lehet, hogy az okos szüzeknél is különbeknek tartják magukat, *de* a valóságban nem azok, komolytalanok, és Isten dicsősége helyett saját kényelmüknek hódolnak. Úgy alszanak, hogy közben lelkükben nem vigyáznak, nem éberek. Hiába „keresztyének”, mégsem mehetnek be a vőlegénnyel a menyegzőbe.

Te is ilyen keresztyén vagy-e? Hallod a mennyei üzenetet, *de* nem úgy fogadod, mint az Úr üzenetét? Gyönyörködsz Isten ígében, *de* azt, ami a beteljesüléshez szükséges, elmulasztod? Élvezni akard a gyümölcsöt, *de* fát nem ültetsz, gyökeret nem versz? Égő lámpást szeretnél, *de* elfelejtetted, hogy olajra is szükséged van? Szeretnél a mennyei menyegzőn részt venni, *de* elhanyagolod azt, ami azzal jár, ami hozzá tartozik? Krisztus vendégei közé sorolod magad, *de* elbizakodottságod és önteltséged által eltorzult a hited? Hiszel benne, *de* a gyakorlatban nem számolsz vele? Hallod az üzenetet, *de* nem úgy fogadod, mint az Úr üzenetét? Lélekben elindultál feléje, *de* félúton megrekedtél? Megelégszel a megtérés élményével és Istennel kapcsolatos megtapasztalásaidal, *de* ennél tovább nem mész, nincs folytatás, a megszentelődésben nem gyarapodsz?

b) *Nem elég*. Példázatunkban Jézus egyértelművé teszi, hogy nem mind érkezik meg hozzá, aki rá vár. Nem mind telik be a reménysége azoknak, akik remélnek. A bolond szüzek *tétlen reménysége* nem tesz bölccsé, így az ajtó előtted is bezáratik. Nem elég a reménységben állhatatosnak lenned, nem elég bóbiskálás nélkül sokáig várnod, nem elég az imádságból erőt nyerned. Példázatunkban Jézus ennél jóval többet vár tőled. Nem a kitarítás hiányzik belőled, hanem az ő visszajövetelében való reménységed. Nem a buzgóságoddal van baj, sem jó cselekedeteiddel, jó lelkiismeretteddel, okosságoddal és várankozásoddal. Nem az az igazi baj, hogy elvilágiasodtál. Lehet, hogy bűnbe se estél. Az a baj, hogy *könnyelműséged áldozatává* lettél. Az a baj, hogy nem ég a lámpásod, nincs olaj az edényedben. Az a baj, hogy még mindig lélektelenül, Isten Szentlelke nélkül élsz. Az a baj, hogy még mindig nem töltetted ki rád az Isten Szentlelke. Nélküle hiába vársz! Az utolsó pillanat után pedig fölösleges zörgetni, úgyis csak ennyit fogsz hallani: *nem ismerlek téged*.

c) *Irreperable damnum*, azaz helyrehozhatatlan kár, jóvátehetetlen, visszavonhatatlan ítélet, kárhozat. Már késő, hiába kérnek kölcsön olajat a bolond szüzek az okosoktól, hiába futnak az árusokhoz, lejárt az idő, mindennek vége, amit elmulasztottak, pótolhatatlan. Az okos szüzek égő fáklyája az életet, a bolond szüzek kialudt fáklyája a halált, a pusztulást jelenti. Makedon Nagy Sándor mielőtt meghódította volna az ostromlott, körülvevett városokat, azok kapujával szemben felállított egy hatalmas, égő fáklyát, s beüzent a városba: „Amíg ég a fáklya, tart a kegyelmi idő, addig adjátok meg magatokat, amíg nem késő. Mert attól a pillanattól kezdve, hogy kialszik a fáklya, nincs kegyelem. A várost be vesszük, elpusztítjuk, s mindenkit megölünk.” Még ég a fáklya, ma még nem késő, ne légy könnyelmű! A bolond szüzek könnyelműsége is megbosszulta magát. Csak akkor kaptak észbe, amikor már túl késő volt, amikor már nem teheték jóvá azt, amit elmulasztottak. Te sohasem mondtad, hogy még van elég időm a menyeeikre gondolni, az odafenn valókkal foglalkozni, hogy még ráérek az Isten akarata szerint élni? Ma is halogatsz, és azt mondd, hogy majd egyszer annak is eljön az ideje, hogy rálépjek a megszentelődés útjára? Vajon nem lesz akkor már túl késő?

A tíz szűz az egyház képe, melyen egy számunkra láthatatlan, *de* Krisztus által jól ismert és kijelentett *választóvonal* húzódik keresztül. Ezt a választóvonalat nem az egyház, hanem a teljhatalommal felruházott Úr Jézus Krisztus húzza meg, ama napon. Ő állítja majd bal és jobb keze felől az okos és bolond szüzeket, a jókat és a gonoszokat. Ez a még láthatatlan választóvonal, ez a titokzatos különválasztás nem a vőlegényre való

várakozásának, mint olyannak a függvénye, hanem a várakozás komolyságának, a vizsgatató Úrban való reménységnek, az ő érkezését megelőző felkészülésnek a függvénye. Életed égő fáklyája a kegyelmet, kialudt fáklyád az örök kárhozatot vetíti előre!

Adjatok nekünk a ti olajotokból, mert a mi lámpásaink kialusznak – mondják a bolond szüzek. A kérést az okos szüzek határozottan visszautasítják. Mit gondolsz, nem túl szigorúak és antihumánusok ők? Nem brutális ez az elutasító válasz az utolsó lehetőség, a szabadulás pillanatában? Tudod, miért nem adnak kölcsön olajat? Mert senki sem adhatja kölcsön másnak a döntő pillanatban önmaga „készenlétét”. Arra senki sem támaszkodhat, arra senki sem tarthat igényt. Istennek benned munkáló és éberségedet ajándékozó Szentlelkét nem adhatod kölcsön.

...menjetez inkább az árusokhoz, és vegyetek magatoknak – válaszolnak az okos szüzek. Kálvin szerint ez nem figyelmeztetés, hanem szemrehányás: „Volt azelőtt elég időtök a vásárlásra, nem kellett volna elhanyagolnotok.” Neked is volt elég időd könyörögni az Isten Szentlelkéért, tovább ne hanyagold. Imádkozd naponta a pünkösdi énekünket: „Jövel Szentlélek Úr Isten, Töltsd be szíveinket épen, Mennyei szent ajándékkal, Szívbeli szent buzgósággal!”

Bizony mondom néktek, nem ismerlek titeket. A bolond szüzek visszajövet az árusoktól, bebocsátásért zörgetnek a menyegzői ház ajtaján. A válasz elutasító, *vadidegeknek* szóló válasz. A vőlegény nem nyit ajtót az ismeretlenek előtt, hiába vártak rá együtt az okosokkal. Csak azok előtt nyit ajtót, akiket ő ismer. Téged is ismer a mennyei vőlegény? Plasztikusan szemlélteti Kálvin Jézus elutasító válaszát, amikor így fogalmaz: „Krisztus *lemosolyogja* a nagyon is késő észre térést, és kimutatja a büntetéseiket, melyeket *kábáságukért* majd elviselnek.” Zárjuk igemagyarázatunkat a Jó Pásztor, Jézus szép üzenetével: „Én vagyok a jó Pásztor, és ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim.... Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem.” (Jn 10,4.27) Hallgass a Jó Pásztor szavára és kövesd őt, és ő örök életet ad neked! Ámen.

Ajánlott irodalom

- GOETZMANN, J.: *Gesinnung*. In: Coenen, L., Beyreuther E., Bietenhard, H.: *Theologisches Handwörterbuch zum Neuen Testament*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1967, 535–538.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 48–50.; 171–175.
- KLAAS, W.: 29. Sonntag nach Trinitas. In: Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 1., Wuppertal/Barmen 1962, 334–341.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. IV., Sylvester Nyomda, Budapest 1942, 46–48.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussaat Verlag, Neukirchen-Vluyn 1994, 72.
- LINNEMANN, E.: *Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1978, 131–135.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Matthäus*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 325–329.
- SCHLATTER, A.: *Das Evangelium nach Matthäus*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 366–368.
- SCHNIEWIND, J.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2., Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1950, 250.
- SCHWEIZER, E.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2., Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1973, 303–306.
- VARGA Zsigmond: *Máté evangéliumának magyarázata*. Jubileumi Kommentár, Budapest 1969, 35.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

8.

Felülről

Alapige: Jakab 1,17

Szeretnék olyan Igét adni, amit egy életen át használhattok. Így találtam rá erre az Igére. Három üzente van:

1. **Van Atyánk!** Isten atyaként irányítja életünket. Néha kemény ez a kéz. Tud fegyelmezni is. De keménysége is szeretetből van. Minden boldogság ezzel a felismeréssel kezdődik: nem vagyunk „apátlan nemzedék” Örök isteni szív kíséri az életünket.

2. **Isten ajándékozó atya!** Tőle kaptátok:

a) Szüleiteket, testvéreiteket, a családi otthont, ahol vigyáztak rátok, neveltek, szerettek titeket.

b) De tőle kaptátok **egymást** is. Gondoltátok-e valaha is, hogy egyszer így álltok? Képzeljétek, milyen szegények, árvák, kifosztottak lennétek egymás nélkül. De nem vagytok, mert fölülről alászállott a jó ajándék, a házastárs. Micsoda feladat ez: **ajándékká kell lenned!** Vőlegény: tudod-e mit jelent, hogy „ajándéknak” szánt téged az Isten? Lehetséges-e, hogy egy ember ajándék legyen a másiknak? Igen, ha felfedezi, hogy

c) Onnan fölülről kaptuk a legtokéletesebb ajándékot, **Jézus Krisztust** is! Miért ajándék Ő? És hogyan tesz ajándékká? Ez a boldogság titka. És az, hogy

3. **Istenben nincs változás!** Az idők változnak, mi, emberek is. De Ő nem! Számíthattok Reá holnap is, holnapután is. Minden napon a világ végezetéig. Ez a boldogság titka.

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

Prédikációsorozat

a Sámuel második könyve alapján

Sebestyén László Ede

Hosszúmező

Minden kiderül!

Alapige: 2Sámuel 16,1–4; 19,25–31

Isten Igéje három különböző jellemű embert mutat számunkra. Az egyik az elhamarkodottan döntő király. A második a hűséges Mefibóset, aki magát meg tudja alázni. Mellettük ott van a harmadik személy is, akiben a hazugság atyja, az ördög munkálkodik, aki még Dávidot is képes becsapni.

Cibá, a gonoszságot forraló, nyereszkes vágyával megtelt szolgának az alakja számunkra nem egy követendő példa, hiszen Isten előtt utálatos az, ha valakit nyereségvágyból becsapunk. Cibá gonoszságot, valótlanítást mond, Dávid előtt Mefibósetet „bemártja” Isten gyűlöli minden ilyen rágalmozó beszédet. Sőt Heidelbergi Káténk is arra tanít, hogy másnak rossz hírét ne keltsük, és ne rágalmozzunk. Az is igaz, hogy más tanúknak megkérdőjezése nélkül ne fogadjunk el rágalmozó beszédet.

Dávid éppen itt hibázik. Nem néz utána, hogy valóban igaz-e az, amit Mefibósetről, Jonatán megbénult lábú fiáról mondanak?! Ő is királyságra vágya? Menthethetnénk Dávidot, aki esetleg azt gondolhatná, hogy környezetében mindenki ellene támad, hiszen az alapige első négy verse még az Absolon lázadása idején történik, s a folytatás a Jeruzsálembe való hazatérés epizódját mutatja. Dávid éppen ebben a felzaklatott állapotban, a puszta menekülve, Jeruzsálemet elhagyva szomorúan tapasztalja: Mefibóset nincs itt. A későbbiekben megtudjuk – Dávid is tudomást szerez erről –, Mefibóset is Dáviddal akart menni, felnyergelt szamarára ülve kívánt urával tartani, de Cibá gonosz szándékkal lebeszéli, és megakadályozza őt ebben.

Cibá így próbálja Dávid szívébe beédesgetni magát. Jutalomért, mezőért, vagyonért mi mindenre képes lehet az ember!

Íme, testvéreim, hova jut az ember, amikor a becsülete sem drága, csak hogy meggazdagodjon, ha valakinek semmi sem szent, csak hogy jobban menjen dolga. Kész a becsületes, a nyomorék embert is sárba dönteni, csak hogy ő jusson előbbre. Isten őrizzen meg attól, hogy valamikor így gondolkozunk, vagy így tegyünk!

Isten Igéje figyelmeztet: ***minden kiderül!***

Amikor így elindul az ember a könnyű meggazdagodás útján, s már csak két rossz szót kell szólni, bemocskolva a mellette élő, gondolva, hogy vagyona így az övé lesz – Isten ezt számon kéri.

Dávid esetében a számonkérés tökéletlen, de majd Dávid Fia esetében tökéletes lesz. Jézus Krisztus ítélőszéke előtt mindenkinek meg kell állnia, és mindenről számot fogunk adni.

Itt leállítja Dávid Mefibósetnek a vallomását. Mefibóset nem kíván semmit, örvend annak, hogy ura, királya békességben hazatért. Nem is ragaszkodik ő vagyonhoz, részhez, mezőhöz. Csak békesség legyen! A hitnek és a szeretetnek az örökségét jó nekünk is megbecsülni! A földi örökség, gazdagság és pompa nem tudná a szeretet és hit hiányát pótolni. Jonatán haláláig tartó szövetséges, baráti szeretetét éli át Mefibóset is. Timóteusban is ez a szeretet munkálkodott, ő is ezt látta, kapta anyjától, Eunikétól, meg

nagyanyjától, Loisztól. Jézus Krisztusban, a szeretett Fiúban jutott ez aztán igazán teljességre.

Méfibóset több Jonatán fiánál. Ő azokat az embereket példázza, akiket a keresztutakról, Jézus parancsa szerint, mint sántákat és csonkabonkákat be kellett hívni a nagy vacsorára mindaddig, míg megtelik a ház.

Nem a testi értelemben béna emberrel van baj. Isten nem azt nézi, amit mi csak szemünkkel látunk. Isten a szíveket vizsgálja. Méfibóset esetében Dávid hűséget talált. Hogy tud örvendezve odaborulni a király elé! A szeretet megnyilvánulása itt nagyon őszinte, és a maga egyszerűségében szép és követendő. Tud örülni, még annak ellenére is, hogy panaszkodhatna. Megtanulhatjuk ezt is tőle.

Lenne oka a panaszra. – Megcsalt a szolgám! Póru! jártam, becsaptak!

Nekem mi jogom van panaszkodni? Ki vagyok én, hogy panaszkodjam?

Inkább teljen meg a szívünk hálával! Mindenkor mindenért hálákat adjatok, mert ez az Isten akarata a ti javatokra nézve!

Számoljuk csak végig, Isten mi mindennel ajándékozott meg minket! S eközben megtanulunk a földi dolgok mellett, sőt ezek előtt a lelki javakra nézni, melyek előbbre valók. Sok minden átértékelődik, s közben megnyugszik a szívünk. Megtaláljuk a helyünket, s megtaláljuk a kellő, a helyes szót, az oda illő beszédet is.

Tulajdonképpen erre van nekünk szükségünk: ilyen átértékelődésre!

S ekkor a Cibá-féle gonosz, nyereszkedő vágy már nem tud befurakodni szívünkbe, nem tud szétcibálni semmit. Akkor mindennél fontosabb lesz az, hogy légy hű mindhalálig! Ezt a hűséget Krisztustól, az Igaztól és Hűtől tanulhatjuk és kérhetjük el. Ámen.

A két tanácsadó

Alapige: 2Sámuel 17,1–14

Egy olyan bibliai szakaszt hallottunk, ahol két tanácsadó szólal meg. Két különböző ember, két külön jellemvilág.

Figyeljük először az idősebbet, Akhitófelt!

Neki már ez a második tanácsadása Absolon felé. Az első tanácsadásról a 15. fejezet végén olvashatunk, s azt az otromba, csúnya cselekedetre ösztönző tanácsot Absolon véghez is vitte. Bemegy Dávid másodrangú feleségeihez az egész nép szeme láttára úgy, hogy a királyi palota tetején húznak fel sátrat. Ezzel mutatja meg, hogy ő teljes jogú, új királya Izráel népének.

A második tanácsa Akhitófelnek arra vonatkozik, engedje meg Absolon, hogy összegyűjtsön 12 000 embert, s ezzel a gyorsan összeverbuvált csapattal induljon rögtön a menekülő Dávid után, s csak őt magát, az öreg királyt, az édesapát ölje meg, s így az egész nép hozzá fog hajolni.

Ebben a helyzetben lép elő az arkeai Khúsaj. Ő megfogadta az öreg Dávidnak, hogy hozzá hűséges lesz még a jeruzsálemi palotában, Absolon előtt állva is. Ő most megpróbálja minden bölcsességét bevetve meggyőztetni Akhitófel tanácsát. Istennek mindenhol megvannak a maga munkatársai. Ott is, ahol ördögi szálakat fűznek, ahol egy gyilkosság terveit próbálják kiagyalni. Isten ott is kirendel egy olyan embert, aki által az Isten szíve szerint választott király életben maradhat.

Khúsaj megtalálja Absolonnak a gyenge pontját. Hiúságára apellál. Nehogy Akhitófelé legyen a dicsőség. – Indulj te! Hívd össze az egész népet Dántól Beérsebaig!

Ehhez mind idő kell, s ezalatt Dávid csapatainak sorai rendeződhetnek.

Absolon beleegyezett az első tanács kapcsán, hogy édesapját megölje. Törvényszegő, hiszen szülejének halálát kívánja. Isten előtt ez halálos bűn. Vesztét tulajdonképpen ez okozza.

Khúsaj a maga tanácsát úgy adja elő, mintha ő is egyetértene Absolonnal, erre utalnak a „rátámadunk”, „meglepjük” szavak.

Amíg olyan sokan lesznek Absolon mellett, mint a homokszemek a tengerparton, addig bizony Dávid nyugodtan átkelhet a Jordánon.

Khúsaj a végérvényes győzelem képét festi meg Absolon előtt. Ez a tanács pedig jobbnak tűnt Absolon előtt és minden vele lévő izráeli férfi előtt is. Mindez, megtudjuk a 14. versből, az Úr rendeléséből történt így.

Számunkra nagy figyelmeztetés e történetből az, amit Pál apostol így fogalmaz meg: aki áll, vigyázzon, hogy el ne essék! Ugyanakkor nagy vigasztalás is lehet számunkra, hogy Isten ma is meg tudja hiúsítani a gonosz tanácsokat. Tudjunk hálát adni mindazokért, akik jóakarattal vannak felénk, de azokért az „eszközökért” is, amelyek által Isten a látszólagos rosszat is javunkra tudta fordítani.

Jól gondolkozzunk el azon, hogy feltétlenül jó-e az számunkra, ami egyik napról a másikra jónak tűnik, ami csak látszat szerint „jó”?! Igazán az lesz a jó, amit Isten mond jónak, ami az Ő rendelésén alapszik!

Nehéz lehetett ott akkor Khúsajnak megtalálni a kellő szót, ám ezekben a szavakban nagyon kedves és drága dolgok rejtőznek. Amikor Dávid vitézségét emlegeti, s Dávidot a bocsaitól megfosztott anyamedvéhez hasonlítja, kidomborítja Dávid harchoz edződött, harchoz értő jellemvonásait. Bölcsen fogalmaz, vigyáz a szavaira, hogy azok hihetőek legyenek. Jusson eszünkbe az Úr Jézus Krisztus tanítása: – Legyetek okosok, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok!

Khúsaj Dávid megmaradása érdekében úgy szól, ahogyan szólnia kell.

Isten nekünk is adhat ilyen helyzeteket, amikor szükségünk lehet arra, hogy Rá figyelve valóban csak azt mond hassuk, amit Ő rendel, amit mondanunk kell, annál nem többet, de nem is kevesebbet.

A gonoszság útján járó ember vége a halálba, a mélységbe vezet. Dühbe gurul majd, hogy az ifjú király mégsem az ő tanácsát hallgatta meg, s felakasztotta magát. Ő hiúságában megsértett indulataira hallgat. Bizony, jobb az Isten tanácsára figyelni!

Így hallgatta meg Isten Dávid imádságát, s így hiúsult meg az Akhítófel tanácsa.

Ha hűségesen kívánsz járni az Úr útján, sokszor bele fogsz fáradni a helyes szavak keresésébe, a kiutak megtalálásába, de Isten végigvezet ezen az úton. Khúsaj jó példája buzdítson minket is arra, hogy tudjunk egymásért küzdeni és harcolni! Családban, gyülekezetben: **egymásban védeni a testvért!** Védni a közösség érdekét! Khúsaj azt nézte, ami jó Dávidnak, jó az országnak, ami az Isten akarata. Hadd legyünk mi is inkább hozzá hasonlóak!

Ha tanácstalan helyzetben vagy, vagy ilyen helyzetbe kerülsz, akkor tudjad, a te Jézusod számodra is a Tanácsosok Tanácsosa, Uraknak Ura, Királyoknak Királya lesz. Ámen.

A veszteségek üzenete

Alapige: 2Sámuel 18,7–8

Bibliailvasás: 2Sámuel 17,15–18,18

Az Úr Isten sok mindenre tanít minket az Élet Könyvének Igéi alapján, aztán tanít a magunk életének eseménysorozataiból, de ha megvizsgáljuk magyar nemzetünk történelmét, tanulhatunk a sokszor elfelejtett, elhallgatott dicsőséges csatákból, de a nagy veszteségeknek is üzenete van. Ezek mind tanulsággal bírnak a mai, küzdelmes életet élő emberek számára is.

Felolvasott ígerésünkben Isten Igéje egy mélyponton lévő országba ad betekintést. Dávid már öreg, megfáradt király, aki sok mindenben keresztülment. Voltak győzelmes pillanatai, s még inkább voltak bukásai. De Istentől bocsánatot nyert. Mindezek mellett Isten előre kijelentette, hogy saját házából fognak ellene támadni, s meg fogja tapasztalni, milyen lesz az ellene való lázadás. Ő, aki annak idején a halálba küldte a hitteus Uriást, most ezt az utat járja végig, s közben tanul. Tanul szeretetet, tanul irgalmat és könyörületességet Istentől, ő, aki sokszor nem tanúsított szeretetet, irgalmat és könyörületességet.

Mi is így járjuk a magunk útját. Mai világunkban is irgalmatlanul kökemény „törvények” vannak: az egymás letaposásának, egymás becsületébe való beletaposásnak a „törvényei” jelen vannak, csakhogy valaki, valakik, az Én, az „egy ember” érvényesülhessen. Az előbb felolvasott Igéken keresztül Isten arra figyelmeztet, hogy a csak maga érdekeit néző ember tegye félre azt, amit önzően magának kitervelt, kigondolt, ha az Isten akarataival nem egyezik. Ha ezen az úton jár tovább, akkor félelmetes következmények származhatnak a maga számára, de mindazok számára is, akiket belehajszol, belevisz az istentelenségbe.

Polgárháborús, egymásnak nekifeszülő, gyűlölködő állapotok voltak akkor Izráelben. Pártoskodó, egyet nem értő világunkban halljuk meg világosan Isten üzenetét: **egymásnak testvérei vagyunk**. Ha erről bármely korban, bármely helyen megfeledekezünk, abból csak veszteségek fognak származni.

Hadd lássuk, mi is történt az Absolonnak Dávid ellen való lázadása nyomán!

Kitör az elkerülhetetlen polgárháború. Dávid katonái megütköznek az Absolon seregében lévőkkel Efraim erdejében. Nagy volt a veszteség. Húszezer ember maradt ott a harcmezőn. Ez bizony egy közepes méretű város teljes lakosságával egyenlő. Annyian elpusztultak! Sőt, az Ige mást is mond: kiterjedt a harc nemcsak Efraim tölgyesére, de az egész vidékre is, s a hadinép közül sokkal többet pusztított el az erdő azon a napon, mint amennyit fegyver pusztított el. A veszteségek még nagyobbak, össze sem lehet számolni. A Szentírás sem ad erről biztos számot.

Mi lett ezekkel az emberekkel? Sokan szakadékba zuhantak, mások vadállatok martalékai lehettek, vagy éhen-szomjan menekülve, egymástól félve, rettegve, testvértestvér elleni félelmében fákra akadnak, elpusztulnak. Ahol nincs bizalom, ahol szeretetlenség és gyűlölet van, ott a veszteségek csak nőnek. Leírhatatlanul nagygyá nőnek a veszteségek, ahol nem gyakorolják a megbocsátást, ahol nincs egymás felé való szeretetteljes odafordulás.

Ha csak ennyit látnánk az Igéből, akkor elszomorodhatnánk! De az Ige valami többről beszél. Isten Igéje egy egyszerű emberről beszél. Ez az egyszerű szolga megtalálta a lóhalálában öszvérén menekülő királyfit, Absolont, aki magát Hebronban királynak kiáltotta ki. Hajánál fogva fennakadt egy lehajló tölgyfaágon, és ott csüngött ég és föld között. Mi minden juthatott eközben eszébe, miután az öszvér térdei közül tovább vágta-tott? Hová került?

Ez az Absolon, aki oly nagyra tartotta magát, olyan büszke volt szépségére, magas termetére, hosszú hajára, amelyet minden évben csak egyszer vágatott le, éppen, amire büszke volt, az fogta meg. Az lett a veszte! Nagy üzenet rejlik ebben is! Ha túl büszke az ember valamire, Isten az által fogja meg. Absolonra nem volt jellemző az alázat. Rá nem volt jellemző az, hogy kibéküljön, hogy a békesség útját keresse. Absolon a gyűlölködő, a meggondolatlanul fegyvert rántó ember példája. Rajta keresztül is figyelmeztet az Úr Isten: ha valamikor is a gyűlölködésnek az útját járnánk, letérve a szeretetnek és a gyermeki engedelmségnek az útjáról, életünk nagy veszedelmekbe kerülhet. Nagy veszedelmekbe sodorhatjuk mindazokat is, akik mellettünk élnek, és mellettünk próbálnak „ahogy lehet”-módon szolgálni.

Van ebben a történetben valami örvendetes, valami vigasztaló is. A hajánál fennakadt Absolonra rátaláló egyszerű katona megemlékezik az öreg, fájdalmas szívű Dávidnak a hadseregparancsnok felé kiadott parancsára és kérésére, amit az egész hadinép hallott: az én fiamnak kegyelmezzetek! – Csakhogy Absolont élve hozzátok vissza!

Ennek a szolgának a lelkiismerete felindul, ennek a szolgának van engedelmsége, ez a szolga megemlékezik királya parancsáról. Nem nyúl fegyverhez, nem tör a halálra kergetett lázadó fiú életére. Ő egyszerűen csak elmondja a híradást Absolon felől Joábnak és a másik két vezetőnek. Ebben az egyszerű katonában ott munkálkodik a jóra, az engedelmségre intő szó. De mást ez nem hat meg. – Mít hallgassunk téged tovább?

Lehet, volt úgy már veled is, testvérem, hogy te is átélted azt, amit sok lelkipásztor tapasztalhatott: betonfalakba ütközik néha szavunk, hogy nem hat el lélektől-lélekig az evangélium. Amikor templomba vagy istentiszteletre hívogatunk, sokszor kifizetnek ilyen szavakkal: – Mire az nekem? Vagy ha csöndes szóval meginted káromkodó felebarátodat, akit pedig Isten a kórházi ágyból is felemelt, s ő mégis így ripakodik rád: – Hallgass! Ne mondd!

Ez a szolga mégis mondja. Félretesz mindent, mert csak azt mondhatja, amit Isten a szívébe ültetett. Ennek a névtelen szolgának a kiállása bennünket is egymás védelmezésére indít. Egymásnak megbocsátva, így védjük meg a mellettünk állóban a testvért, akiért szintén vérét ontotta az Úr Jézus Krisztus! Ez a felebarát akkor is Istennek megváltott gyermeke, ha közben tékozló fiú lett is belőle. Mi nem azok voltunk? Sokszor nem az vagy? Ki vagy te, hogy ítéletet mondasz a melletted élő felett? Ne őt ítélj, csak a bűnét, és próbáld őt Isten közelébe visszahozni!

Kedves testvéreim! Ez a történet nagy veszteségekről beszél. Többeket megemészttet az erdő, mint amennyien a harcmezőn elhullottak. Az eltévedt emberek pusztulásra jutottak. Vajon mindenki a helyén van? Vajon a mi gyülekezetünk, vagy erdélyi magyar népünk életében mindenki jó helyen van, és megállja a helyét? Vagy sokszor eltévedtünk, és eltévelyítettünk?!

Mire vigyázzunk tehát, hogy ez az eltévelyedés ne történjen meg?

A Szentírás egységes tanítása alapján csak azt mondhatom: vigyázzunk a szeretetre! Vigyázzunk, hogy valamikor össze ne törjön a szeretet és bizalom egymás iránt! Lehetsz akármilyen okos, mondhatsz nagyokat, képzelheted magadat bölcsnek és szépnek, emlékezz arra, amit egy nagy ember mondott, és életéhez méltóan a *kicsi, Pál* nevet vette fel: „ha szeretet nincsen én bennem, semmi vagyok” (1Kor 13,2). Lehet akkora hited is, hogy hegyeket mozdíthatsz meg, ha szeretet nincsen tebenned, semmi vagy, és semmik vagyunk.

Vigyázz, ne legyél hasonló Absolonhoz, aki a dicsőséget, az anyagi gazdagodást, a hatalomra jutást kereste, és csak ez volt szeme előtt! Félretett minden mást, és előtte már semmi sem volt szent. Nem gondol egy megtört édesapával, nem gondol mással! Csak a maga ügyére gondol, s így rohan a vesztébe.

Ott vannak az eltévedt emberek, akiknek sorsa a pusztulás.

Az élet rengetegében, annak sűrű erdejében élünk mi magunk is. Meg vannak ezek a zezgugos, úttalan utak sokunk életében. S az élet nagy rengetegében hány elzüllött, el-embertelenedett testvérünk van! Ez az igazi nagy veszteség. Nem csak az lesújtó, ami a világháborúk alatt történt, de kortárs szociológusok felhívják figyelmünket arra, hogy nagyobbak veszteségeink az abortuszokkal, mint a Don-kanyarban. Igen, ezekről is beszélni kell! S ha csak a mának élve ezen az úton maradunk, s nem vállalva a gyermekeket nem nézünk arra, hogy legyen jövődönk, ha csak az anyagiak lesznek előttünk, s csak az egyén boldogulási vágya marad, a közösségben a szeretet és békesség megtörik. Leírhatatlan nagy veszteségek egymásutánisága lesz, amelyekből nem lesz könnyű a felépülés, a kilábalás.

Ezek az eltévedt emberek nem találják az utat, őket megemésztette az erdő. Hány ilyen ember van még, aki még nem találta meg Azt, Aki magára nézve mondta: „Én vagyok az út, az igazság, és az élet?” (Jn 14,6) Ha már megtaláltad Őt, s Andrásal együtt el tudod mondani, „megtaláltuk a Messiást”, akkor ma halld meg: *küldetésed van*. Téged küld az Úr Jézus azokhoz, akik eltévedtek. Csöndes szóval, megbocsátó, baráti jobbot nyújtó magatartással küld. Gyűlölködésmentes szeretettel segítsd őket is Jézushoz! Segítsd őket is arra, hogy reménység és bizalom gerjedjen fel az ő szívükben!

Talán azt mondd, nehéz, de ez így van. Csak ne feledkezz meg arról, hogy amit az a névtelen szolga tett, csak azt tehetjük mi is! A gyűlölködés erdejében az a szolga közbenjárt egy halálra ítélt emberért. Ez a mi dolgunk. Nekünk van egy közbenjáró Jézus Krisztusunk, aki kéri, hogy imádkozzunk egymásért. Hányszor kérte a gyülekezeteket Pál apostol is, hogy imádkozzanak érte, s hogy adassék szó szájába?! Vajon tudunk-e így közbenjárni? Tudunk-e így áldást mondani, hiszen erre rendeltettünk?! Még akkor is, ha összetört a szeretet, még akkor is, ha sok nehéz emléket hordozunk magunkban, még akkor is, ha sok minden kiszaladt alólunk, s életünk valahol fennakadt, akkor is nézzünk fel Rá!

Isten sokszor parancsol „megálljt” életünkben. Betegségbe, összekuszált, nehéz helyzetbe kerültsz, vagy gyászba borul életed, de akkor is jó terve, jó szándéka van veled.

Akikért Jézus Krisztus imádkozik, még ha életük megrostálódik is – mint Péter apostol esetében látjuk, ahol a nagy fogadkozásokat követték a krisztustagadások –, megtartásunkat munkálja az. Kimondhatatlan fohászkodásokkal a mi Főpapunk imádkozik értünk is.

Bármilyen összekuszált legyen egy-egy gyülekezetnek az élete, vagy az egyén élete, bármennyire a szeretetlenség acsarkodó szavaitól hangos legyen egy nemzet, vagy nemzetrész élete, Isten Igéje ma is megmutatja a kiutat: a szeretet és békesség útját. Ha erre gondolunk, megvigasztalódik a szívünk. Ha Isten elé hozzuk nagyra tartó gőgünket, büszkeségünket, tisztulni fog látásunk, s már észrevesszük azt, aki várja, hogy érte közbenjárjunk, hogy felemeljük védelmező szavunkat érte. Észrevesszük azokat a gyermekeket, unokákat, akiknek helye vasárnapról vasárnapra üres még a templomban, s akik közé minket küld Isten. Sokan elveszhetnek az élet rengetegében, de Isten adja, hogy a mieink ne vesszenek el, s ne pusztuljanak el!

Sokakat elpusztított a rengeteg, a kilátástalan út. Pusztulásra visz a magunk kiesztelt útja. Aki viszont hazafutott a maga házába, még újból hallhatta a dávidi zsoltárokat, szívében megerősödhetett. Vége szakad egy olyan korszaknak, amikor egy lázadó királyfi még saját életében magának állít oszlopot, amikor önmagát tömjénezi, önmagát tapsoltatja. Az idősebb nemzedék még emlékszik arra az időszakra, amikor ki kellett vonulni a tapstérre, amikor a „konduktor” képét mindenhová kifüggesztve dicsőíteni

kellett egy embert. És mivé lett?! Mivé lett Absolon? S mivé lehetsz te is, ha nem azt a Valakit dicsőíti életed, Aki egyedül méltó arra, mint megöletett, de feltámadott Bárány, hogy vegyen tőlünk tiszteletet, hódolatot és imádást?!

Isten ma ilyen névtelenül is őt dicsőítő szolgálíva és szolgálóleányaivá szeretne formálni. Jó példa erre akár a baurimi asszony találékony szeretettel való szolgálata is. Ilyen találékony szeretettel élünk a lehetőségekkel egymás javára! A mindennapok összekuszált állapotai között is vegyük észre a lehetőségeket, amelyeket Isten felkínál, amelyeket Isten elkészít! Ő megadja a jóakaratot, és a véghezvitelhez az erő is Tőle lesz, ha kérjük. Ámen.

Dávid gyásza

Alapige: 2Sámuel 18,19–19,5

Isten Igéje most valami olyanra tanít bennünket, ami kemény beszéd. Lehet, kicsit nehezen megemészthető. Nagyon kemény tanítás, s kívánom, hogy közülünk senki se kerüljön a Dávidéhoz hasonló, nehéz helyzetbe. Isten Igéje felkészíti az embert arra, ami elkövetkezendő. Felkészíti azokra a lehetőségekre, amelyek az igehallgató ember életében is megeshetnek.

Miről is van szó? *Meddig gyászoljon az ember, s gyászát hogyan élje meg?*

Még mielőtt az Igéről szólnék, elmondanám azt a lelkipásztori tapasztalatomat, hogy sokak életében, gyászában láttam azt, hogy nehezen tudják elengedni szeretteiket. Gyászukat úgy hordozzák, olyan teherként, ami megbéklyózza mindennapjaikat. Nem látják magukat teljes értékű embereknek, teljes értékű hitvestársnak, szülőnek. Minden csak a gyászuk, bánatuk körül forog, és tulajdonképpen önmagukat gyászolják, hogy „mi is lesz most már énvelem?”. Nyilván nehéz a gyász.

Ha fellapozzuk a Szentírást, látjuk, hogy Izrael fiainak az életében megtanulnak közösen gyászolni. Van, amikor 30 napon keresztül gyászol az egész nép, de utána abbahagyják a gyászt. Mindennek van ideje. A prédikátor könyvében olvashatjuk, hogy ideje van a nevetésnek, s ideje van a sírásnak is, ideje van a születésnek és a meghalásnak, de ideje van az ölelésnek, s az öleléstől való eltávozásnak is. Sok minden más is elhangzik még ott, érdemes végigolvasni, mi mindennek van meg az ideje az ég alatt.

Isten tanítani akarja azokat is, akiket a gyász úgy megbéklyóz, hogy nem tudnak saját dolgaik után sem nézni. Nehezen tudja őket Isten felemelni, kiemelni gyászukból, mert valahol megszakadt a Vele való kapcsolatuk.

Dávid gyásza egy kínkeserves gyász, ami szinte odáig juttatja Dávidot, hogy majdnem elfordul tőle az ország nagy része, majdnem elveszíti királyságát. Nagyon jó, hogy ott van ez a „majdnem”! Isten őt ebből az állapotából nehezen tudja kiemelni, mint ahogyan a gyászoló embert nehéz megvigasztalni. Hiszen testéből való test, húsból való hús volt Absolon, édes gyermekéről van szó, még akkor is, ha az a gyermek apja ellen lépett föl, s halálát is, nemcsak királyi trónját kívánta.

Vessünk néhány pillantást egy papfiúra! Itt van Ahimác, Cádók pap fia, akit már Jonatánnal együtt megismertünk, aki kortársaival együtt hozza-viszi a híreket a Mahanáimban táborozó Dávidnak. Ekkor tapasztalták meg Dávid és a vele tartók a Jordánon túliak szeretetét, élükön Barzillaiával, aki a nélkülöző Dávidot és embereit minden jóval ellátja. Hozzák-viszik a híreket Dávidnak, hogy a lázadó Absolon minden lépéséről a király tudomást szerezhesen. Láthattuk azt is, ahogyan elbujtatják őket egy baurimi kútban, s hogyan vezeti félre a hírnököket kereső Absolon katonáit az őket

elrejtő bahurimi asszony. Ahimác egy volt a két hűséges hírvivő közül. Egy olyan papfiú volt, aki még életét is kockáztatta királyáért. Egy hűséges ember ő.

Ahimácot is ott látjuk az efraimi tölgyesben lezajlott ütközetben, és ő az, aki jelentkezik, hogy szeretné vinni az örömhírt: győztünk! Dávid királysága megerősített, a lázadó le van verve.

Joáb ezt a hevesen reagáló Ahimácot nyugalomra inti. „Ne légy te ma hírvivő, majd máskor vihetsz örömhírt. Ma nem örömhírt vinnél!” (20) Másodjára is jelentkezik Joábnál az örömhírvívésre, aki majd csak azután engedi el e szolgálatra, mielőtt már egy etiópot megbízott ugyanezzel. Joáb ismeri annyira Dávidot, hogy tudja, számára ez tulajdonképpen gyász hír lesz. Szeretné a hűséges Ahimácot a gyász hírvívéstől megóvni. Joábot eddig durva emberként ismertük meg. Nem éppen a léleknek ez a mélysége és finomsága jellemző rá. De itt, a harcok utáni pillanatban azt látjuk, hogy józanul, logikusan gondolkodik.

Némelykor olyanoktól is tapasztalunk józanul, bölcsen való gondolkozást, akiktől nem is várnánk. Istennek egy különös ajándéka ez. Másik vonatkozása az eseményeknek az, hogy ahol Istennek hűséges, engedelmes szolgálói vannak, ott is jelentkezhet a megfontolatlanság, a hevesesség. Ahimác még idejében figyelmeztetést nyer.

Magunk elé képzelhetjük ezt a nyargaló, kipirosodott orcájú, minden részében verejtékező, a maratoni futásnál is többet teljesítő, lihegő Ahimácot, akinek a járása, futása is ismerős a királyi udvarban. Az őrszem már a futásáról felismeri. A templomba jövők közül is már a sarkon befordulót felismerjük járásáról, annyira ismerjük egymást.

Ahimác aztán nem mond el mindent. Mialatt megelőzte az etióp futárt, elgondolkozhatott, Joábnak talán igaza van? Hogy is mondjam, mit is mondjak? A heves ember lecsillapodott. Miközben szaladt, gondolkodott, magába szállt.

Kedves testvéreim! Sokszor átélhetjük, hogy nekifogunk valaminek, s aztán Isten megállít. Ilyenkor átgondoljuk dolgainkat, mit is mondjunk, s főleg hogyan mondjuk?! Ahimácban azt a bölcs embert látjuk, aki le tudja vetkőzni a hevesességét, s nem mond el mindent. Felkészíti a királyt, hogy majd megemészthesse a számára legrosszabb hírt, fia, Absolon halálát.

Az a Joáb félti a királyt ennek a hírnek a hallásától, aki Absolon halálát okozza.

Dávid aztán a hír hallatán elzárkózik, beburkolózik, mély gyászba zuhan. Nem jelenik meg a hadinép között, nem köszöni meg, hogy életüket kockáztatták a királyért. Mintha egy vereséget szenvedett sereg tagjai lennének, úgy kell belopózniuk a várba. Nagyon fonák ez a helyzet.

Joábnak jelentik, hogy Dávid hangosan siratja Absolont. Joáb megint olyan emberként áll előttünk, mint aki félti a királyt, hogy Dávid a maga túlzott gyászával nehogy saját magának és országának okozzon tragédiát. Dávid nem tud, nem akar a gyászából feleszmélni, csak Absolonon jár az esze.

A „hogyan tovább” kérdése merül itt fel. Amikor egy családban ott van a gyász, amikor elveszítünk valakit, Isten a reánk bízottak közé helyez, s felelősséggel kell élnünk ott holnap és holnapután is, ugyanúgy hordozva a gyász terhét.

Dávid nehezen teszi túl magát Absolon halálán. Egyre csak eltakarja arcát, hangosan jajgat, „Fiam Absolon! Fiam, fiam, Absolon!” (19,1). Ebből a magatartásából szinte tragédia, majdnem nagy veszedelem származott. Egy jó darabig csak magára néz, s nem az ország ügyét, nem a közösség ügyét nézi. Ezekben az órákban nem imádkozik, nem kéri az Isten tanácsát. Csak az ő bánata, csak az ő keserősége van szeme előtt.

Kedves testvéreim! A gyászt úgy is megélhetjük, hogy együtt hordozzuk a terheket. Amikor megosztjuk bánatunkat, amikor együtt sírunk, amikor együtt vesszük Isten elé

azokat, akiknek az életében nagy úr van, az már megosztott teher lesz, és hamarabb jön a vigasztalás.

Dávid számára veszélyessé lett az ő bezárkózása. Isten most azt üzeni: ***soha nem megoldás a bezárkózás***. Ha gyászba is borulna életünk, ne maradjunk ki a gyülekezeti életből, ne maradozzunk ki az istentiszteletekről! Az sem megoldás, amikor napi több alkalommal járunk ki a temetőbe, még akkor is a sírnál keseregni, amikor a templomban éppen vigasztaló szavával keresne Isten. Ő kész megvigasztalni, csak készek vagyunk-e mi elfogadni ezt a vigasztalást?

Nehéz a megpróbált testvéreket bátorítani és vigasztalni, de tapintattal és részvétellel segítsük oda őket, hogy Isten Igéjével élve megerősödhesenek, megvigasztalódhassanak. Istentől kérjük aztán a gyászban is a feladatok, kihívások teljesítéséhez is a bölcsességet és az erőt! Minderről itt Dávid esetében nem olvasunk, mindez hiányzik az ő életében, de ne hiányozzon a te életedben, vagy bármely testvérünkében sem, aki most éppen gyászol, terheket hordoz! Ámen.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyököcssy Endre

V.

Akarsz-e meggyógyulni magányosságodból?

– *Nincs emberem!*

Ebben a válaszban nemcsak az elhagyott ember haragja görcsösödik, hanem benne kong magányossága is.

Az emberi élet egyik legfélelmetesebb „élménye” a magányosság, az egyedülvalóság érzése, átélése. A félelem mellett talán a legfélelmesebb, ha valakire rászakad ez a „sivatag-érzés”. Lehet, hogy egy nagy város közepén, népes családban vagy zajos társaságban történik meg. Sőt, éppen ilyen helyeken történik meg a leggyakrabban.

Magány. Magányosan!...

Milyen szomorú szó ez már önmagában! De más nyelveken is olyan tompa zenéje van, mint Chopin gyászindulójának: *Seul, solo, alone, allein...* – mintha koporsóra göröngyök görögnének.

A magányosság érzését, a sivatag-élményt nemcsak felnőtt élheti át. Egy nagy magyar pszichológus, Szondi Lipót, kísérletekkel bizonyította be, hogy a kisgyermekek hatvan-hetven százaléka magányos. Szomorúan vagy tragikusan egyedül érzik magukat. Bár lehet, hogy a szülők éppen azért engedték megszületni, mert be nem vallottan ugyan, de egymás mellett magányosnak érezték magukat. Az eredmény: a harmadik „magányos”. Egy szomorú szemű kisgyermek.

Milyen magányos lehet egy tizenhat éves fiú! Íme, idézet egy levélből:

Szüleim úgy bánnak velem, mint egy kisgyermekkel. Csak azzal törődnek, hogy köhögök-e, de a lelkemmel nem. Nekik fogalmuk sincs róla, hogy én ki vagyok. Egészen más vagyok, mint amilyennek képzelnék. Vidámnak látszom, pedig ha egyedül vagyok, még sírok is. Sokszor úgy szeretném elmondani, ha akarnám... Hiába, ők nem tudnak megérteni...

Alig van felnőtt, aki át ne élte volna ezt gyermek-, majd serdülőkorban. És milyen kevesen okulnak belőle, ha szülőkké lesznek!

Vajon a házasságban megoldódik-e ez a kérdés? Hiszen a Teremtő tudta: *Nem jó az embernek egyedül lenni, alkotok hozzáillő segítőtársat.* (1Móz 2,18)

Milyen keserű, szinte cinikus Paul Valéry, a nagy francia író megjegyzése: *Azért adta Isten Ádám mellé Évét, mert Ádám nem volt eléggé magányos.* – Sajnos, a házasság nem oldja fel „automatikusan” a „sivatag-érzést”, és nem ment meg mindig a magányosságtól.

Hadd beszélhessen erről még az élet:

Vezető állású férfi. Kiváló szakember. Kedves modoráért, jó szívéért szeretik is: igen népszerű. Sokan keresik fel az élet apró-cseprő bajaiban jó szóért, tanácsért. Egyszer észreveszi, hogy az emberek kerülni kezdik, a folyosón zavart mosollyal sietnek el mellette. Végül is megtudja, hogy egy befolyásos kolléga „fúrja” – az állásáért.

Kinek panaszkodjék? Kivel ossza meg bánatát? Kinek mondja el, hogy egyedül maradt a munkahelyén, mindenki szétrebbent körülötte? – A feleségének! Persze, de jó is lesz belekapaszkodnia!

Este mindent elmond neki. Felesége arca egyre komorabb. Végül is felcsattan:

– Mert te olyan élehetetlen vagy! Tudod, hogy „gazsulálni” kellett volna X. Y.-nak, de te mindig csak „lefelé” tördtél az emberekkel – „felfelé” nem. Már pedig, vedd tudomásul, hogyha kidobnak, akkor én... stb. stb.

Eloltják a lámpát. Hajnalodik. A férfi mereven nézi a beszűrődő szürke fénypázmákat... és úgy érzi magát, mint az eltévedt gyermek a sivatagban: egyedül...

Egy asszony húsz évig él a férje mellett. Húsz év! Haja megfakul, alakja csontos lesz, szeme fénytelenebb, keze érdes az ingyen-cselédmunkától – majd a két műszaktól. Férje egy este nem jön haza. És a következő nap sem. És a következő héten sem. Összeköltözött egy fiatal lánnyal. Aki olyan, mint ő volt húsz évvel ezelőtt... Kirámolja gyógyszeres fiókját és válogatás nélkül beszéd mindent. Alig tudják kimosni belőle.

Szédelegve, kiégett szívvel tántorog haza azzal a reménységgel, hogy legalább öreg kutyája vár rá. A szomszédok azzal fogadják, hogy a kutyát „meg kellett mérgezni”, mert „öreg volt már” és „ugyan ki adott volna neki enni” Különben is azt gondolták, hogy ő meg fog halni.

Nézi-nézi az öreg, kopott akácfa tövét, ahol elásták utolsó barátját, és úgy érzi, hogy minden sivatag. Kívül és belül minden. Hogy egy sivatagban tulajdonképpen nem lehet élni.

Idős leány. Heten voltak testvérek, apjuk korán meghalt. Anyjuk betegeskedett. Ő volt a testvérkéék „kisanyu”-ja. – Főzött, mosott, vasalt rájuk. Kijavította leckéjüket éjjel. Amikor azok szórakozni mentek, ő otthon vacsorával várta őket. A szomszédból egy kedves asztalos megkérte a kezét. Hozzáment volna, de akkor „mi lesz a gyerekekkel?” Aztán férjhez adta húgait, megkötötte öccsei esküvői nyakkendőjét. Mire mind elmentek, s anyja is meghalt – egyedül maradt. Valami munkát vállalt. És dolgozik, hogy ehessen, és eszik, hogy dolgozhasson – és a kettő mögött a Magány! A halálos, az üres, a kongó magány!

Egy asszony mondotta el:

Idősebb leány-korában ment férjhez. Félt az öregség magányától, hozzámert egy férfihoz, akit „ajánlottak” neki. A nő műveltebb valaki volt. A férfi idősödő iparos. Házasságkötésük után való napokban kirándultak a hegyekbe. Séta közben hangzott el a következő párbeszéd:

– Érzed, kedves – fordult a férjéhez –, hogyan illatozik az őszi avar?

– Ugyan, nem avar az, hanem valami rohad itt.

Arrébb: – Hallod, hogy zeng a föld, a fa, a táj?

– Már megint romantikázol! A város lármája szűrődik föl ide!

A hegytetőn: – Nézzed, kedves, nézzed azt a felhőt, mintha vágató lovak rohannának!

– Ugyan! Eső lesz, ennyi az egész!

És akkor könnybe borult az asszony szeme.

– Egyedül maradtam – mondotta –, pedig vidáman, füttyörészve lépkedett mellettem a férjem. Tudom, nem tehet róla, de azóta is egyedül élek: egy férfi oldalán, egyedül, halálomig!...

Vannak, akik az egyedülvalóság érzései ellen narkotikumokat használnak: könyvet, társaságot, mozit, zenét, alkoholt. Vagy kutyát, mint az öreg Nagy Frigyes. Van, aki morfiumot. De hiszen mind „csak morfium”! Ideig-óráig kábít, ringat, lebegtet. Aztán nem lehet meglenni nélküle, és van, amibe bele is lehet halni.

De nézzünk újra befelé!

Átéltük-e már egy csöndes vasárnap délután, amikor kint szemerkélt az eső és egyedül ültünk szobánkban, hogy keringeni, forogni kezdett körülöttünk a csönd és a

magány? És riadtan nyitottuk ki a rádiókat, hogy pár perc múlva újra elhallgattassuk?! Vagy nem is voltunk egyedül, csak éppen a másik újságot olvasott, vagy szóltanul horgolt, tett-vett, és úgy éreztük, hogy fel kell ugranunk és rohanni kellene valahová?!... De hová? És minek is? És kihez is? És ülve maradtunk és percről percre nőtt bennünk a fojtogató magányosság – körülöttünk pedig a sivatag.

(A mélylélektan ma már nevet is ad ennek az érzésnek: „szoba-idegesség” Máskor: „vásárnap-idegesség” – Érdeemes volna elgondolkozni azon, miért éppen egy tétlenül és otthon eltöltött vásárnap rohanja meg ez az érzés az embereket? Az-e a megoldás, hogy vásárnap „agyon kell ütni” valamivel az időt?)

Amilyen kibírhatatlan a valamire, valakire vágyó, magányos lelkek számára a vásárnap, olyanná válhat a „valahová vágyó” magányosok számára a *karácsony*. „Mindent beleadnak” – csak éppen maguk maradnak ki belőle. S akárhol, akárkikkel töltik a karácsony-estét: magányosok, árvák és elvagyók. Akkor is, ha magukra mosolyt erőltetve támaszkodnak egy ajtófélfának és nézik a vidám arcokat – nem látva senkit, semmit. Akkor is, ha egyre fokozódik ingerültségük – úgy, hogy mindenkinek elrontják az ünnepét.

(Érdeemes elgondolkozni azon is, hogy miért és honnan ez a karácsonyi idegesség?)*

De hagyjuk a magányosság részleteinek leírását. Aki már átélte, annak nem kell tovább magyaráznunk. Akiben már megoldódott vagy föloldódott, az már tudja, mi a megoldás. Az már tudja, miért nem kell levelet várnia, amikor úgyis tudja, hogy nem érkezik. Vendéget, amikor úgysem kopogtat be. Induló vonatnak integetnie, amikor azon nem utazik ismerős. És pályaudvaron őgyelegni, amikor nem érkezik senki. Az már tudja, hogy miért nem ideges vásárnaponként!

Mi hát a magányosság-érzésnek, a sivatag-élménynek a lélektani magja?

Valami kínos *hiányérzet*.

Talán így írhatnánk körül ezt az alig megfogalmazható, sejtelmes érzést:

1. Valamit, valakit keresek, de jaj, mit is, kit is?

2. Valaki után vágyom. Valahova kíváncszom. De jaj, ki után és hova?!

Ehhez gyakran még az a szorongó érzés is hozzájárul, hogy olyasmit keresek, amim már megvolt. Valakit keresek, akit már ismertem. Oda vágyom, ahova tartozom! De hova, kihez is?...

Vannak órák, pillanatok, amikor a vágyó, kereső ember úgy véli: – Most megvan! Megtaláltam!... – Nincs hiányérzete! Oszlik a magányossága! Oázisra bukkant a sivatagban!

Az ébredő szerelemben – a házasság kezdetén – éli át ezt a legtöbb ember. Sőt van, aki sokáig azt vallja: – Én nem vagyok magányos! Protestálok! Rajtam nem uralkodik el ez az érzés! Van kivétel a vastörvény alól!

Vannak azonban szakaszai az életnek, amikor a legboldogabb szerelmesre, házaspárra is érvényes a vastörvény: a magányosság. Magára hagyják, mert magára *kell*, hogy hagyják!... Amikor a legjobb emberi akarat és a legforróbb szeretet sem osztja meg magányosságát. **

A nyári forróságban sebesen zötykölődik a villamos. A nyitott peron lépcsőjén kapaszkodik vőlegény és menyasszony. Nevetve, napsugarasan. A vőlegény egy pillanatra elengedi mennyasszonyát, pénzéért nyúl. Egy hirtelen kanyar és a fiatal leány – repül, repül, szörnyű repüléssel – ki a halálba. A fiatalember dermedten, majd őrjöng-

* A „karácsonyi pszichózis”-ról szól Gyökössy Bandi bácsi a szeretetről című kötet *A szeretet ünnepe* fejezete (Szent Gellért Kiadó).

** Ezt a témát fejti ki bővebben Gyökössy Endre: *A magányosság porciója* című könyvecske (Kézfogás a magasból 9. kötete).

ve nézi. Leugrik, rohan, de azt a repülést, azt a halálos pár percet már nem felezheti meg szerelmével.

Megáll házuk előtt a vöröskeresztes mentőautó, hordágyra teszik azt, akit legjobban szeretünk, és megyünk vele – a műtőajtóig. Tovább nem! Mert azt az órát, órákat neki, egyedül neki kell végigélnie.

Egyedül jöttünk a világra és egyedül távoztunk. És a két nagy egyedüllét között hányszor és hányszor kell egyedül maradnunk – egyszerűen azért, mert vannak megfelezzhetetlen percek és órák! Amikor *egyedül kell maradnunk!*

Azt mondtuk, hogy a magányosság másik alapérzése: – Valahová vágyom!... Egy kicsit a honvagy rokona ez az érzés. Felülni a vonatra és menni, menni... De hová? Haza! De hol van ez a „haza”?!

Egy amerikai magyar fél életen át vágyott haza, az Óhazába. Vágyott látni faluja határát. A régi kis fehér templomot, a páston csipegető kis libákat. Házuk előtt a bodzafát, ahol Julisnak egyszer keszkenőt adott. (Julis mégis máshoz ment feleségül.) Otthagyták hát kis farmját, mögötte a hidegvízű tóval, és hazajötte.

A bodzafát kivágták. A páston vágóhíd épült. És minden, de minden olyan kicsi, olyan „más” lett. Hónapokig akart maradni, de néhány nap múlva visszautazott. És míg utazott, vonaton, hajón, maga előtt látta kis farmját Amerikában: a fákat, a fehérre festett alacsony kerítést, és egyre szebbnek látta mindezt! Ám amikor egy hajnalon megérkezett, már az sem volt olyan, mint képzeletében élt! Kibotorkált a tóhoz... Másnap csak egy kalap meg egy táska jelezte a tóparton, hogy „hazatért” az, aki sem az ó-, sem az újházában nem talált „haza”

De talán jobb, ha abbahagyjuk a magányos lelkek lepke-táncának leírását, ahogy fényt keresve összetörnek magukat bezárt életük üvegén.

Talán csak annyit még, hogy az ornitológusok, madárkutató tudósok megfigyelték, hogy Afrika madarai Dél-Amerikába szálltukkor az óceán egyik szakasza fölött órákig köröznek, csivogva: valamit keresnek. Többen azt állítják közülük: egy elszültyedt óhazát, Atlantisz szirtjeit keresik, ahol tízezer évvel ezelőtt madárőseik félúton megpihentek.

Ha nyugtalan a szívünk, s riadtan köröz az életünk, valami után vágyunk, de magunk sem tudjuk, hogy mi után; tudjuk meg, hogy a lelkünk legmélyebb rétegeibe süllyedt „óhaza” után: *Isten és világa után vágyunk szüntelen.*

Csak magunk sem tudjuk már. Pedig úgy vagyunk teremtvé, hogy két világ vándora legyünk: az anyagi és szellemi világé. Isten és az Ő világáé is. S míg Őt és az Ő világát ebben az életben meg nem találjuk: nyugtalan és magányos a szívünk. Sivatagérzés vagy „honvagy” gyötör. Csak nem tudjuk sokszor, ki után és hová vágyunk? Csak magát a gyötörő, kínos hiányérzést érezzük, és majd beleszakad a szívünk.

Hallgassuk végre: hogyan jelentkezik és oldódik meg Jézus Krisztus életében ez a mély emberi nyugtalanság? Hiszen az Isten Fia Emberfia is volt!

De eljön az az óra, sőt már el is jött, amikor elszéledtek, mindenki a maga otthonába, és engem egyedül hagytok. (Jn 16,32)

Egyedül!... – Ám hallgassuk csak: *...de én mégsem vagyok egyedül, mert az Atya velem van!*

Valaki azt mondhatná: – Igen, de mivel Jézus Krisztus Isten Fia is volt – „könnyű neki!”

Akkor hallgassuk csak Pált. Timóteusnak írja halála előtt: *Első védekezésem alkal-mával senki sem volt mellettem, sőt mindnyájan elhagytak...* Démás például a „jelenváló világhoz ragaszkodván elhagyta” Barátaiktól, a gyülekezettől elszakítva raboskodik az

apostol, s rajta is törvény a magányosság vastörvénye! De ez a vastörvény az ő életében mégis másképp érvényesül, mint sok-sok magányos ember életében.

Ennek a *másképp*nek a titka pedig kettős.

Először is olyanak ismeri az embert, amilyen. Nem csodálkozik azon, hogy a bajban magára hagyják. Íme: *Ne számítassék be nekik!*

Másodszor: Annak ismeri Jézus Krisztust, Aki: *De az Úr mellettem állott és megerősített engem...* (2Tim 4,16–17)

Az az Úr, Aki a damaszkuszi úton *elébe* állott – most *mellé* áll. Pál ezért tudta az emberi életnek ezt a vastörvényét másképpen elhordozni. És annak ismerte Jézust, Aki, következésképpen másképp ismerte az embert is! Mert jobban ismerte az embert, meg tudott bocsátani nekik. Röviden: *ismert egy erősebb törvényt* a vastörvényénél: Jézus Krisztus szeretetének a törvényét. Ennek is kettős titkát:

Ha mindenki elhagy is – az Úr nem hagy el!... Gondoljunk csak a vakon született és meggyógyított emberre! Amikor mindenki elhagyja a zsidóktól való félelem miatt – még szülei is! –, Jézus újra megállt mellette, felfedte magát neki és az *leborulva imádta Őt* (vö. Jn 9,35–38).

Ha már senki sem állhat mellettünk, Ő akkor is mellettünk marad! Mint Pál mellett. Mint István mellett, zúgó kövek záporában. Mint millió és millió követője mellett kétezer év óta, akik segítségül hívták az Ő nevét.

És éppen ez az örömhír, a gyógyító örömhír a vastörvény-szorongatta ember számára: az emberek elhagyhatnak vagy magunkra hagyhatnak, vagy el kell hagyjanak életünk mélypontjain, talán megfélemlítő óráin – de Jézus Krisztus nem hagy el! Ő velünk lehet és lesz, akkor is, amikor senki már!

Hogyan, miképpen?

Úgy, hogy Ő magára vette a magányosságunkat már a Gecsemáné-kert magányosságában, majd egészen és teljesen a kereszten, amikor így kiáltott fel: *Én Istenem, miért hagytál el engemet?* (Mt 27,46)

Egyedül maradt miattunk, helyettünk, érettünk: hogy mi ne maradjunk egyedül –, hogy velünk lehessen. Ahogy abban a pillanatban máris Vele volt az Atya, amikor nem Róla, hanem Neki panaszkodott a kereszten. Hogy nagy magányosságainkban, a sivatag-élmények tikkasztó nyomorúságában, az egyedülvalóság vastörvényének szorításában mi is behívassuk Őt magányunkba, „sivatagunkba”. És megtapasztalhassuk, hogy máris nem vagyunk egyedül! Se most, se vasárnap, se karácsonykor, se halálunk óráján.

Ahogy a bethesda-i beteg megtapasztalja, mihelyt így szól: – *Nincs emberem!* Már ott is volt a gyógyító, magányosságból is kimentő Emberfia, Jézus Krisztus.

Ahogy megtapasztalhatjuk mi is, ha Vele beszélni kezdünk. Ha imádkozunk, ha szavát olvassuk vagy halljuk, vagy népe között vagyunk.

Tudnunk kell, hogy Ő bennünket keres a mi magányosságunk óráiban.

Tudom már, Uram, hogy Téged kereslek, amikor nyugtalan, otthontalan és magányos az életem. Köszönöm, hogy Te is engem kerestél, most is, míg magamról és Felőled olvastam.

Itt vagyok, Uram! Ugye, Te is itt vagy?! Köszönöm!

Milyen más így kettesben!

Hadd maradhassak Veled! Szüntelen!

Ámen.

Alkalmi prédikáció

Temetési igehirdetés

Farkas Antal
Nagyvárad-Velence

Az idő elteltével

Alapige: Dániel 4,31–32

Az igerészben szereplő Nabukodonozor Babilónia királya volt. Álombeli látomásai vannak: egyik látomásában égisz, hatalmas fát lát, melynek gyümölcse táplálásra alkalmas, alatta árnyékra talál a mezei vad, lombkoronája között fészket raknak a madarak. Az égből alászálló Szent azt parancsolja, hogy ezt a fát ki kell vágni, de a törzsét meg kell hagyni. Mindez azért van, hogy az élők megtudják, hogy „a felséges Isten uralkodik az emberek birodalmán” (14).

Nabukodonozor egybehívja a bölcseit, akik álmát nem tudják megfejteni. Ekkor szólítják elő azt a Dánielt, akit Nabukodonozor még Jójakim idejében vitetett babiloni fogságba, s aki egy azon zsidó ifjak közül, akiket a király a maga számára akart új értelmiségiként neveltetni. Dániel megfejti a király álmát.

Isten Nabukodonozort megbünteti gögősségéért, de megtérése után megbocsát neki. Sokszor szégyenít meg bennünket is, keresztyéneket ilyen Nabukodonozorok által. Ezt cselekszi Isten minden emberrel, mert Ő „megaláz, s fel is magasztal” (1Sám 2,7b).

Minden embernek vannak álmai. Kovács Mihály testvérünknek is voltak, aki három testvére közül legidősebbként született váradi tanyájukon a Kovács családba.

Nagyon fontos tudni, hogy „a felséges Isten uralkodik az emberek birodalmán” Ő az élet és a halál Ura: balga ember az, aki nem számítja bele életébe, akár álmaiba.

Azt mondja Nabukodonozor: „az idő elteltével”, vagyis eltelt az idő, tehát valami után van. Most mi mondjuk Kovács Mihályra nézve, hogy eltelt az idő. Ez az idő 67 leélt földi esztendő jelent az ő esetében. Lezárult. Miként a temetkezési vállalat emberei koporsójára helyezték annak fedelét. Lezárták. Ez a lezárt koporsó áll itt előttünk a ravatalon.

Gyászistentiszteletünk kezdetén a 90. zsoltár szavaival énekeltük: „Tebenned bízunk eleitől fogva.” Most szóljon az Ige, hogy mi, akik hátramaradtunk, tudjunk hinni, bízni, előretekinteni, hogy Isten megvigasztalhasson.

Eltelt az idő. Az idő Isten alkotása. Az idő maga Isten. Ő az örökkévalóság. Maga Jézus Krisztus mondja A jelenések könyvében: „Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég.” (21,6)

Az idő mulandó. Kovács Mihály testvérünknek is elmúlt a gyermekkora, ifjúsága, fiatal házaselete, elmúlt az az idő, amikor látta két gyermekét felnőni, elmúlt munkálkodásának is az ideje, volt munkahelyén és a családi tanyán is, ahol élete utóbbi idejében szorgosan munkálkodott. Elmúlni érezte az egészségét, erejét is, mondta volt: nem nagyon bírom már a munkát, fáj a lábam is, magas a vérnyomásom, a szívem is rendetlenkedik. Ami fontos volt, az lényegtelené, értéktelené vált.

Mikor az idő eltelik, elalszunk, betakarítatunk az Úr csűrjébe. A földbe elvetett gabonamagnak is el kell rothadnia, hogy új élet zsengéje származzon belőle. Földművelő emberként (is) ezzel nagyon is tisztában volt. Mennyire igaz az Ige állítása: „És a föld

minden lakosa olyan, mint a semmi; és az ő akaratja szerint cselekszik az ég seregében és a föld lakosai között, és nincs, aki az ő kezét megfoghatná és ezt mondhatná neki: Mít cselekedtél?” (32) Istent a Kovács család sem kérheti számon. Nem foghatta le az Ő kezét. Le nem foghatjuk, azonban megfoghatjuk. Istent nem lehet számon kérni, ahogyan a 458. énekünk is tanítja: „Ki kétkedőn boncolja őt, Annak választ nem ad”, de drága biztatás ennek a folytatása: „De a hívő előtt az Úr Megfejtí önmagát.” Vagyis választ ad életünk és halálunk kérdéseire.

Hogy ez megtörténjék, Nabukodonozorral kell mondanunk: „szemeimet az égre emelem”, ami azt jelenti, hogy a választ Istennél kell keresni. Ha az égre emelem szemeimet, „az én értelmem visszatért” Hányszor távolodunk el életünk során az Úrtól, hogy aztán később elménk megvilágosodjék, s visszatérjünk hozzá.

Gyászban, vesztésben, fájdalomban, ha rövid időre is, elveszítjük valamilyen mértékben érzéseinket, értelmünket. Üressé válik bennünk az élet és úgy érezzük, hiábavalóvá válik az elköltözött szeretetünk nélkül.

Az orvosok három alkalommal is megpróbálták leállt szívét újraéleszteni. Nem sikerült. Jézus, aki az „újraélesztő”, az örök életre éleszt fel.

Gyászoló család, részvétnyilvánító gyülekezet, emeljétek fel ti is az égre szemeiteket, ahogyan a zsoltáríró is teszi: „Hozzad emelem szemeimet, oh, te egekben lakozó!” (123,1), illetve: „Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem. Az én segítségem az Úrtól van, aki teremtetted az eget és földet. Nem engedi, hogy lábad inogjon; nem szunnyad el a te őriződ. Ímé, nem szunnyad és nem alszik az Izráelnek őrizője!” (121,1–4)

Ha visszatér az értelmünk, még földi értelem szerint is el tudjuk fogadni, amit Jób mond: „Az asszonytól született ember rövid életű és háborúságokkal bővelkedő. Mint a virág, kinyílik és elhervad, eltűnik, mint az árnyék, és nem állandó.” (Jób 14,1–2) El kell fogadnunk, hogy Isten hazahívta Kovács Mihály testvérünket 67 éves korában.

Ha visszatér az értelmünk, a hitünk, be tudunk állni nem csupán a gyászmenetbe, hanem az Istent dicsőítő csoportjába is, ahogyan az Ige fogalmaz: „dicsérem és dicsőítém az örökké élő, kinek hatalma örökkévaló hatalom, és országa nemzedékről-nemzedékre áll” (31).

Az „örökké élő” maga Jézus Krisztus, aki meghalt és feltámadott, hogy nekünk örök életünk legyen, aki Igéjében így biztat: „én élek, és ti is élni fogtok” (Jn 14,19b). János apostol közönséges levelében így fogalmaz: „Akié a Fiú, azé az élet: akiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban. Ezeket írtam néktek, akik hisztek az Isten Fiának nevében, hogy tudjátok meg, hogy örök életetek van, és hogy higgyetek az Isten Fiának nevében.” (1Jn 5,12–13)

A kérdés az, szeretett testvérem, hogy vajon te mindezeket hiszed-e?

Jézus Krisztus készíti számunkra is a helyet Isten országában, ahogyan mondotta volt: „Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítek néktek. És ha majd elmegyek és helyet készítek néktek, ismét eljövök, és magamhoz veszek titeket; hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.” (Jn 14,2–3)

Ez a koporsó a múlt időre, s benne a Kovács Mihályéra, illetve a magunkéra tanít. Isten vigasztaló Igéje pedig az eljövendő örök időre, életre. A 324. ének megfogalmazása szerint: „Utas vagyok e világban, Mennysorszámban vár Örök hazám készen”, ami azt jelenti, hogy készülni kell. Ami az jelenti, hogy meg kell térni, amíg nem késő. Ahogyan a 474. ének is buzdít: „Siessetek, hamar lejár, Kegyelme már régóta vár; Ma még lehet, ma még szabad: Borulj le a kereszt alatt!”

Milyen áldott dolog, hogy földi életünkben társaink is vannak: szülők, testvérek, élettárs, gyermekek, családjuk tagjai. De még nagyobb öröm, hogy mellénk szegődik Jézus, mint ahogyan tapasztalták az emmausi tanítványok. Mert Ő a leghűségesebb társ, ahogyan énekeljük: „Velem vándorol utamon Jézus, Gond és félelem el nem ér. Elvisz, elsegít engem a célhoz, Ő, a győzelmes, hű vezér, Ő, a győzelmes, hű vezér.” (MRÉ 482)

Kovács Mihály testvérünk nyugdíjba vonulása után sokat volt egyedül a családi társaságban. Biciklijére ülve vitte a frissen fejt tejet, de már fordult is vissza. Hetente egyszer ment haza, tisztálkodni. De mégsem volt egyedül, hiszen Bibliát olvasott, hitméllyítő könyveket, traktátusokat, melyekből néhányat én is ajándékoztam neki. Olvasott szinte mindent, ami Istennel és az örök élettel kapcsolatos. Korábban járt a gyülekezetbe is, élt az úrvacsora szent sákramentumával is. Igaz, az utóbbi időben elmaradt.

A halál és koporsó felett Krisztus feltámadásának a fénye világít. Gyászoló testvéreim, áldjátok a felséges Istent külön-külön is azért a 67 esztendőért, hogy akit szerettetek, a földi életben betöltötte hivatását, mint Isten gyermeke, mint férj, mint édesapa, testvér vagy rokon.

Isten Szentlelke vigasztaljon benneteket is az örök életre! Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számitógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Ürögdi Ferenc

Minden advent

Minden advent kegyelem:
vétkem jóvá tehetem.

Minden advent vigalom:
Isten Úr a viharon!

Minden advent érkezés:
átölel egy drága kéz!

Minden advent alkalom:
győzhetsz saját magadon!

Minden advent ítélet:
így kellene – s így élek!

Minden advent remegés:
Isten felé epedés!

Minden advent ima is:
Uram, fogadj be ma is!

Minden advent szeretet:
Betlehembe vezetett...

Köszönd meg hát a csodát:
a világ karácsonyát!